ଅପାଙ୍ଗ ଦୃଢରେ ହିଁ । ଚାହାଁ ମନ ବାନ୍ଧୁଛନ୍ତି । ମଣିଏ ଅଛୁ ଛଅଛି । ପରମାନନ୍ଦ କହଇ । ଶିବ ପରା ପ୍ରୀତି କଷା ମାରିଲେ ।୩।

ରାଗ ଝିଂଝୋଟି—ତାଳ ଝୁଲା ।

ବକ୍ଷାଣା—

ପ୍ରୀତି କୁସୁମ ଘାଣ ଦିଅ ନେ । ବାନ୍ଧିବ ଛନ୍ଦିବ ବଇ ଲୁହା ରେ । ଘୋଷା ।

ସ୍ନେହ ଲତା ଯନ୍ତ୍ରେ ଭରାଇ । ଅଣୁଭଳ ତହିଁରେ ଦେଇ । ମାର ହାଦଗର ଯତନେ ଗଢିଛୁ ତହିଁରେ ଢଳନ୍ତ ବଶ ପିଅ ନେ । ୧ ।
ଅତି ବଡ଼ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ହୋଇ ଥାଇ । କେଡ଼ ନ ଠାକଲ ତହିଁର । ଜଡ଼ୀନ ଦର୍ପଣ ପର ଝଟକଇ ସବୁହିଁନେ ଦେଖ ଦିନ୍ତେ ନୂଆ ରେ । ୨ ।
କେ ଛୁଇଁବ ଯେତୁ ଛୁଇଁବ । ଛାଡ଼ିଲୁନ ସବୁ ଚେଷ୍ଟିବ । ନ ପାରିଲେ ଧନ ଲମ୍ଫେ ନାଶ ଯିବ । ବରହ୍ମାନନ୍ଦ ସ୍ଥାଣଗିଅ ରେ ।୩
ବୋଲେ ବନମାଳୀ ସେ ଛବି । ଗ୍ଳାନ ବଡ଼ ନୁହେ ଛାଡ଼ିବ । ଯାହା-ସଙ୍ଗେ ଯେତେ ପ୍ରୀତି କରଇ ଚେଷ୍ଟିବ କରଇ କୁଅବୁଅ ରେ ।୪।

ରାଗ ପରିବୀ—ତାଳ ଅଠତାଳୀ ।

ଦୃଷ୍ଟି—

ସଜନି ପଇ ପ୍ରୀତି ସାର । କଲେ ଦ୍ରିନା ଯୁକ ହୋଏ ଗୋଚର । ଘୋଷା ।

ପଡ଼ିଯାଏ ଯେବେ ନେତ୍ରରେ ନେତ୍ର । ଯୁଗଳେ ପୂର ଯାଉଥାଇ ଗାତ୍ର । ୧ । ଅନୁକ୍ରମେ ହୃଦେ ଅଙ୍କୁର ବଢ଼େ । କେତେ ଉଙ୍କିଉଚ୍ଚ ଅଛଇ କହୁ । ୨ । ତାହା ଧ୍ୱନି ହାସ ହେଲେ ମୁଖରେ । ବସନ ଦେଇ ଦେଉଥାଇ ଶରେ । ୩ । ପଢ଼ିକ ଘଡ଼ି ଅଜ ଅଳ ବେଶ । ହେଜା ପାଇଁ କଳୁଥାଇ ମାନସ । ୪ । ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଭୂପ ସୁଲେ ସହୁ । ଭୁଲ ମୂର୍ଖ ଏହା ଗୋଚର ନାହିଁ । ୫ ।

ରାଗିଣୀ କେଦାରୋ—ତାଳ ଝୁଲା ।

(ପ୍ରାଣସଜନ ରେ ହେଲା ବଡ଼ ପରମାଦ, ସ୍ୱରେ)

ଢଣ୍ଢାଣା—

ଶରଦୀରଜନିରେ ଚାହିଁଛ ମନ୍ଦେ କାମିନୀ,
ହେଲେ ସ୍ନେହଜାତ କୁତୂହଳ ଗୂପତ, ପ୍ରକାଶ ହୁଅଇ ଅବନୀ । ପଦ ।
ସଙ୍ଗେ ଷଜାଲ୍ପସ୍ଥ, ଗୂପତେ ପ୍ରଣସ୍ଥ , କଲେ ଭଦ୍ର ଜଉମ୍ମିନୀ ।
ଜାଣିଲେ ତା ଜନେ, ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା ସ୍ଥାନେ, ଯଦ୍ଧତ ମାନ୍ଦ୍ରେ ଯାମିନୀ ।୧।
ଆପଣାର ମନ, କରେ ସମର୍ପଣ, ପରେ ହୋଇ ପରାଧିନୀ,
ଶେଷେ ଅନୁତାପ ଦଣ୍ଡନ ପ୍ରଭାପ, ଲକ୍ଷ୍ମି କୁଳକଳଙ୍କିନୀ । ୨ ।
ସ୍ନେହ ସ୍ଥବେ ଢଶି କଲେ ମଥାମଣି, ଶେଷକୁ ନ ଗୃହେଁ ପୁଣି ।
ଏପରି ପ୍ରକୃତେ, ଯେଉଁ ନାରୀ ଘଟେ, ଭୁଞ୍ଜ ପ୍ରେମପାଗଳିନୀ । ୩ ।
ଧର୍ମ ନ ପାରଇ, ମୂର୍ଖି ମଧ୍ୟେ ରହୁ ରଖିଲେ ଯଉବେ ଅର୍ଥି ।
ପର ସଙ୍ଗେ ପ୍ରୀତି ପଞ୍ଚ ସ୍ନେହ ମତି, ଗୀତେ କହେ ଗାଳମଣି । ୪

ସ୍ୱର ସମ୍ଭାଜ—ଚମ୍ପାତାଳ ।

ଦୂଷ୍ଟ—

ପ୍ରୀତି-ସୁଧା କେ ଜାଣିବ ଅନୁଭବ ବିନା ରେ । ପଦ ।

ଦିବାକର କଣାକର । କମଳ-କୁମୁଦ-ଘର । ସ୍ୱଦସ୍ଥାଯ୍ୟ ହୋଇ-ଛନ୍ତି ଜଗତରେ ଚିନା ରେ । ୧ ।

କ୍ଷୀର ନୀର ଅଗ୍ନି ଠାରେ । ରଖିଲେ ହେଲେ ସ୍ଥିରେ । ପାବକ ନାଶକ ତାର ତାର କରେ ମନା ରେ । ୨ ।

ପବନ ପାବକ ଜଳ । ନାଶନ୍ତି ହେଲେ ପ୍ରବଳ । ତୋଳି ରହୁଁ ଜେଉଁ ନଭ ହୁଅନ୍ତି ବମନା ରେ । ୩ ।

ପଦ୍ମନାଭ ଦେବସୁତ । ଭଜି ବୃନ୍ଦସୁବସୁତ । ସ୍ୱଷନ୍ତି ଏପରି ମୋର ହେବନ୍ତୁ ଅବନ୍ୟା ରେ । ୪ ।

ତୃତୀୟ ଅଙ୍କ ।

ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ ।

(ପୁଷ୍ପବାଟିକା ।)

(ଶ୍ରୀମତି, ଲଳିତା, ବିଶାଖା ଓ ଦୂତୀ ବିଚରଣ କରୁ କରୁ)

ରାଗ ଖମ୍ବାଜ—ତାଳ ଅଡ଼ତାଳୀ ।

ବିଶାଖା—

ମିତ ଗୋ ତବ କୋମୁହ ଜାଣିଲେ । ଦୁତ ବହୁଲେଭ ନ ଯେନ୍ ଢାଣୀ । ଘୋଷା ।

ଏବେ ଗୋ ଶରଧା କାହିଁରେ ତାହିଁ । କର୍ଣ୍ଣଧୃତ ଦେବ ଷିନ୍ଧ ନପାଇ ମିତ । ୧ । ସଖିମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ତ ମିଶୁ । ଇଚ୍ଛାରେ ପ୍ରବରେ ତାହିଁର ଚମୁ ମିତ । ୨ । ବନ୍ଧୁଅଧର ଚରଙ୍ଗ ବିରସ । ନେତ୍ର ରଙ୍ଗ ତୋର ଉତ୍ତମ ଘୋଷେ ମିତ । ୩ । ଅଭାରଣେ ଅଙ୍ଗ ପୁଲକ ବଢେ । ନୟନୁ ନୀର ଝରନ୍ତିରେ ବଢେ ମିତ । ୪ । ଶ୍ୟାମବନ୍ଧୁରେ ଗୋ ବଳଲା ଚନ୍ତ୍ର । କୋଲେ ଭକ୍ତେଶ୍ୱର ଏ କଥା ସତ ମିତ । ୫ ।

ରାଗ ତୋଡ଼ିପରଜ—ତାଳ ଝୁଲମାନ ।

ଦୂତୀ—

ରେ ରମଣି । ସୁରୁଚଲେ ଯେବେ ସ୍ଥିତି । ପୁରୁବରୁ ନୀଳ ପର୍ବତ-ତଳରେ ହେତୁ ତାହିଁର ସ୍ଥିତି । ଘୋଷା ।

ଶ୍ରୀନୁତ ଗମ୍ଭୀର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁମ୍ନାର ଅତୁ ମହାମୀନ ଶ୍ରେଣୀ । ଭନ୍ତୁଁତ ଭଜନ ଲବଣ୍ୟ ପତନ ଢାଉ କେତୁ କେତୁ ସୁଣେ ରେ । ୧ । ମଳୟରେ ଅତୁ ବଳଧିତ ରହୁଁଥିବାର ଷ୍ଟଳେ ଜାଣି । ତାହିଁର ପଣ୍ଡିତେ

ଉସୁଆଣ୍ଡି ସଙ୍ଗେ ଗଙ୍ଗାସାଗରସାରେ ଧୁଣି ରେ । ୨ । କଷାଇ କଟସ୍ ସହାଷ୍ଟକୁ ଲକ୍ଷ୍ ଲରେ ଯେବେ ଶିଳୀମୁଷା । ହେଉଥାଏ ସେ ହ ବସ୍ତ୍ରରେ ହେଉଙ୍କ ଲଗିବାର ପାଷ ପାଶ ରେ । ୩ । ଲୁହ ତନ୍ତୁଧାର ପଗ୍ରହମ୍ ପରା ହେଲେ ହେଲେ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ । ଛାଡ଼ିଲା ତ ଜଡ଼ ମୁଧାକୁ ଅଙ୍ଗକ ବଧୂଲୁଦ ଘଡ଼-ଭୁଣ୍ଡ । ୪ । ମୋହନ ବଷମ ପଦାର୍ଥରେ ପ୍ରେମ ନ ଲୁଅଁଇବାର ଭଲ । ବଧବଙ୍କୁ ବର ଲଭରକୁ ଉଇବାର ବଜ ଜଲବଲ ରେ । ୫ । ବୁଡ଼ିଗଲେ ହେବ ଏବା ଶେଷହେବ ଲୁଡ-ଜନ୍ମ ଅଇମୁଷା । ବହେ ଉଲଲ୍ଲରମହାପ୍ରରଦର ଓହୋଇଲେ ତାହୁଁ ସୁଖରେ । ୬ ।

—:୦:—

ସୁଗ ମାଢଅ—ଚାଳ ଅଠତାଳୀ ।

ଲଢଣା—

ମୋହନମାଧୁସ୍ତ୍ରି ଦେଖିବା ନାଗ୍ରି ହଦ ଯିବ ହ ଅନ୍ତୁଘ ସେ । ଘୋଷା । ଦୃଷ୍ଟିପାଇଠାରେ, ଅନୁଦରଭଲେ ଛୁବ ଦିଶିବ ଭାହାଉ ରେ । ପାଷକୁ ଅସ୍ଥଲା, ପଦ ଲାଟସ୍ଥଲା, ଦସ୍ତିହସ୍ତି ବଣୀଧାରୀ ରେ ।୧। କୃଷ୍ଣ ବୋଲି ହେଣେ, ଡାହଲେ ଗୋ ଏଣେ, ଶୁଣିଲେ ଷଲୁ ଡାହାଉ ରେ । ଗୃହଦିଗକୁ ଗହୁଁଲେ ଅମୋଦରେ ହୋଇ-ପାଇଥିବ ଘାଇ ରେ । ୨ । ହେଲେ ଲହ ନାହୁଁ, ଚହଉଁ ଦେବଭାଙ୍କୁ, ଭା-ଝୀଭିପାଇଁ ଲୁହାଉ ରେ । ସବୁ ବରଭ ଲଯବ ବୋଲୁଥିବ ପାଇଲେ କୃଷ୍ଣବହାଣ୍ଡ ରେ । ୩ । ବାଢଦୀଉ୍ଲରେ, ବକୁଞ୍ଜକୁଟୀରେ, ଚକ୍ଷିଟଘାଟ ବଗ୍ଧଉ ରେ । ଦେଖିବାପାଇଁବ ହେଉଥର ହେଲେ ଅଖି ନ ଯିବ ହ ବାଘ ରେ । ୪ । ସେ ନାଗରଛବି, ହହୁଲେ ତ ହଡ, ପାଉବ ଦର୍ଶନା ହଉ ରେ । ବୋଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେବନ ଥିଲେ ମନ ଯିବ ହ ଯଶୋଉ ରେ । ୫ ।

ରାଗ ପୂରବୀ—ତାଳ ଆଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମତୀ —

ମନେ ପଡ଼ୁଛି ସେ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନ ମୁଖ । ଯାହା ଦେଖିବା ପାଇଁ ହେତେ ହେଉଥିଲେ ଦୁଃଖ । ପଦ । କୁଞ୍ଚିତ ଅଳକାବଳୀ । ଗଣ୍ଡମଣ୍ଡଳରେ ଝଳ ରେ । ନାସାଗ୍ରରେ ଦ୍ୱିଜବର ମୁକୁତାମଣି । ୧ । ଚିବୁକ ଗୋରଚନା-ଚିତା । ଜାନ୍ତ ତରଙ୍ଗ ଲତା ରେ । ନୂଆ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ବଦନ ମୁଖ । ୨ । ଶୋଭା ଇନ୍ଦ୍ରନୀଳ । ସେ ବଂଶୀନାଦ ଅଧର ରେ । ମନେ ପଡ଼ି ଝିଙ୍କାର ଦଂଷ୍ଟ୍ରାରଶ୍ମି । ୩ । ସ୍ମରି ଦେଉଥିଲ ପାନ । ତୋଳି ଦେଖିଲ ସ୍ୱପନ ରେ । ସ୍ନେହଲାଳସାରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମନମଥମଥ ॥ ଶୁଣ ସଙ୍ଗେ ସହଚରୀ । କର କରୁଣାମଞ୍ଜରୀ ରେ । ଅପରାଧିନୀ ରାଧାର ଶିବା ଶାଚ ରଣ । ୪ । ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣନ୍ତି । ଇତି ସମସ୍ତେ ଭକ୍ଷଣ ରେ । ମିଳିଲେ କୃଷ୍ଣେ ରମଣ ଲେଖିଥିଲେ ଲେଖ । ୫ ।

—:O:—

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ।

(ଯମୁନାକୂଳରେ କଦମ୍ବ ମୂଳେ ବଂଶୀହସ୍ତେ ଶ୍ରୀପତି ଉପବିଷ୍ଟ;
କଳସ ଘେନି ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କର ପ୍ରବେଶ)

ରାଗ କାମୋଦୀ—ସରମାଳ ।

ଶ୍ରୀପତି ଉଠି ଅଗ୍ରେ—

ଦେଉଁ କାରଣ ମୁଁ ତୋ ହେବାକୁ ଗୋ; ମୋଠାରେ ଅବଧାନ ହେବାକୁ ଗୋ । ଘୋଷା ।

ତୋ ଲକ୍ଷ୍ମୀମଣି ମାଠି, ଶୋଭ ଚିକଣ ବାଟି, ଗାଳର ଗାଲେ ଝଟେଣିବାକୁ ଗୋ । ଲାଗଇ ମନେ ଦୁଃଖ, ତୋହ ସୁଧାମୟୀ, ଧଇବା ଝଳ ଛୁପି ଘିବାକୁ ଗୋ । ୧ । ମନୋହର ଚଳଣି, ସ୍ନାନ

ପାରଇଁ ଗୋଝି, ଭାଣ୍ଡି ତୋ ଉକ୍ତି ରଖାଇବାକୁ ଗୋ । ଭରଷା
ତୋହ୍ୱେ ମୋର, ଛାର ଜୀଲସ୍ତମର , ଚରଣର ଦେଶେ ମିଶାଇବାକୁ
ଗୋ । ୨ । ତୋ ପୟୋଧର ହେମଦାମ ଛୁଡ଼ା କୁସୁମ, ପଦ୍ମ ମୋ
ଉରେ ଅଭ୍ୟାସିବାକୁ ଗୋ । ମରଣୁଁ ଲାଜ ବଳେ, ସୃନ୍ଦୁଁ ସୃନ୍ଦୁଁ ତୋ
କଳେବରକୁ ଅଲଙ୍କାର ଦେବାକୁ ଗୋ । ୩ । ସାଧୁ ସଜ୍ଜନ ଜେଣ
ଦେଖାନ୍ତି ଆଦରଣ, ହେବା ତୋହର ପଣ୍ଡାଇବାକୁ ଗୋ । ଜନ
ନିନ୍ଦାର ଭବେ ସବେ ବିଶେ ତୋ ଦେହେ; କେବଳ ଅନୁଗ୍ରହ
ଦ୍ୱିବାକୁ ଗୋ । ୪ ।

ରାଗ ଭୈରବୀ—ତାଳ ଝୁଲା ।

ଶ୍ରୀମଞ୍ଚ—

ହାଟ ଛଡ଼ା ସୁହଟ ନାଗର ଯମୁନାକୁ ଯିବ ନାର ଅଣି ଧ । ଘାଟ
ପାଇଁ ଯେବେ ଲଟ ଲଗାଇବ ଗ୍ରୀଜିବନା ଦେବ ମଥାମଣି ଧ । ପଦା
ଘରେ ମୋ ଜଣଦ ଅଛେ ବଜ ମନ, ଶାଶୁ ମୋ ଅଟଇ ସ୍ୱପଢଣୀ ଧ ।
ଅହେ ଟିଉହେଲା ନ କର ତୁ ଲଳା, ତୁମ୍ଭ ଲାଗି ନ ଅଛିବ ଏଣିକି । ୧
ନୁହଁ ବୃଷଭାନୁ ନୃପତିଙ୍କ ଝିଅମା, ଅନ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ମୋତେ ଅଛୁ ମଣି ଧ ।
ଧରି ମୋ ଅଞ୍ଚଳ କରୁଛ ଚଞ୍ଚଳ, ଛାଡ଼ି ଜାହୁଁ ପର କୁଅଣୁଣୀ ଧ । ୨
ନନ୍ଦ ମହାଘୋଷ ପୁଅ ଏତେ ବଡ଼, ଦେଖିଥାଅ ଗୋପ ଗଉଡୁଣୀ ଧ ।
କ୍ଷୀର ଦେଲାବେଳେ ପଡ଼ନା ମାଇଲ ସ୍ତ୍ରୀହତ୍ୟାଦୋଷ ନ କହୁଲ ଧ ।
ମୁଁ ଯେବେ ଏଥର ଅପିବ ପାଣିକି, ସଙ୍ଗେ ଆଣିଥିବ ଗ୍ରୀ ବୃନ୍ଦଶିଳ ।
ବୋଲେ ବନମାଳୀ ସ୍ତ୍ରଣ ଠାକୁରାଣୀ, ହସିଣ ନ କର କେଣ୍ଡାପାଣି ଧ ।୪।

ରାଗିଣୀ ରେଗୁଣ୍ଡ—ତାଳ ତ୍ରିପୁଟ ।

ଶ୍ରୀପତି—

ମୋ-ପ୍ରାଣ ପଦ୍ମଲୋଚନ ବାଟରେ ଯେଉ ରହୁଁ ଯା । ପଦ ।

ତରୁଣ ଚାଳେ ନବୀନା, ଦାରୁଣ ପଣ ଦୁଃଖ-ନା,
ଶରଣାଗତ ଜନରେ କରୁଣା ରୁ ବହୁ ଯା । ୧ ।
ଲଙ୍କୀ ନୃପ ରୁ ବସ୍ଥିଲୁ, ଲାଗିଅଛୁ ତାଳତାଳୁ,
ମାଗିଛୁ ଯାହା ସେମାଙ୍କେ, ତାହା ମୋତେ ଦେଉ ଯା । ୨ ।
ବାଛି ବାମ ଦମ୍ଭ ବିନା, ବାଛି ଦୋଇଗ ରତ୍ନା,
ସାଜି ବଇ ଦେବ ଖଳ, ଅଛି ଦଣ୍ଡେ ରହୁ ଯା । ୩ ।
ଇଥାଙ୍କ ସ୍ତୁତା ଶିବାର, ବ୍ୟଥା ନ ଦିଅ ରେ ଗୋର,
ଦୁଃଖାରେ ମଥା ନ ଯୋଡି କଥା ପଦେ କହୁ ଯା । ୪ ।
କହୁଲେ ପଦଜ ପଦେ, ପ୍ରୀତି କର ଶ୍ୟାମ ସ୍ନେହେ,
ଧରଣୀରେ ଅହ ହେତୁ ଝରଚିତ ଶୋଭ ସା । ୫ ।

ରାଗ ଅଷ୍ଟାବଣ୍ଡ—ଅଡ଼ତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମନ୍ତ—

ଅଇ ଭାଟ ଉଗଡ । ବୁଟ ନ ଭର ବନମାଳ ହେ । ପଦ ।
ବେଲା ଉଲୁର । ସିବ ଏବର । ପୂଜବ ମୁଁ ବନମାଳୀ ହେ । ୧ ।
ଏ ଟାପଗଲ୍ଲୁ । କହୁ ସିବାଲୁ । ମୁଁ ନୃହଇଁ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ହେ । ୨ ।
ପଦ୍ମାଦି ସଖି । ଦେଖି ଭ ସହୁ । ଦେବେ ସିନ୍ଦୂର ବରଭାଳ ହେ । ୩ ।
ଏପରି ଚେଲେ । ଅଟଳ ଲଲେ । ରହୁବେ ଭ ସଙ୍ଗ ଅଳୀ ହେ । ୪ ।
କଣାମୁଖରେ । ନ ଗଲେ ଘରେ । ଶଶୁ ଦେବେ ହିନା ଚଳି ହେ । ୫ ।
ଲଙ୍କୀ ଭୁମର । ଦେଖିଲେ ମୋର । ପଦ ଦେଉନାହୁଁ ଗ୍ଲାଳ ହେ । ୬ ।
କହେ ରଘୁନାଥ । ଭବ ଜଗନ୍ନାଥ । ଯାଦି ସ୍ୱଧାଢ଼ୁଷ୍ଟ ବେଳ ହେ । ୭ ।

ତୃତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ।

(ଉଦ୍ୟାନ)

(ଶ୍ରୀମତୀ, ଲଳିତା, ବିଶାଖା, ବୃନ୍ଦା ବିଚରଣ କରୁ କରୁ)

ରାଗ ମୋହନୀ—ଝୁଲା ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ବ୍ରଜଯୁବଜନ ଅଙ୍ଗ ମନକୁ ମୋର ମୋହି ନେଲା ରେ । ଘୋଷା । ଘନଶ୍ୟାମ ଛବିକି ଦେଖି । ଚିତ୍ତ ମୋର ରହିଲା ଲାଗି । ତାଙ୍କ ହାତୁ ନେତେ ବଂଶୀର ଶିଖିରୁ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଚିତ୍ତ ବୁଡ଼ିଗଲା ରେ । ୧ । ସେହି ତାର ନୟନଠାର । ସେ କି ଧୃତିକୁଠକୁଠାର । ଦେଖୁ ଦେଖୁ ତାର ନବ ନବ ରୀତି ଚିତ୍ତ ଯାଇ ମୋର ଅଟକିଲା ରେ । ୨ । ବିମ୍ବଦମ୍ଭହର ଅଧର । ଦରହାସ କେତେ ମଧୁର । ଭୁରୁ ଯୁହିଂ ଚାରୁ ବଙ୍କୁଲି ନୟନ ଭିତରେ ନୟନେ ଠାରି ଗଲା ରେ । ୩ । ତାଙ୍କ ବିନା ନାହିଁ ଶରଣ । ନ ବଞ୍ଚିଲା ପରେ ମରଣ । କୁଳବଧୂ ଧର୍ମକୁଳର ଡରତ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ମୋର ଛାଡ଼ିଗଲା ରେ । ୪ । ରାମକୃଷ୍ଣ ଭାଷେ ସରଳ । ହେବ ତାର ପ୍ରୀତିବାଡ଼ିଳ । ଜାଣିଲ ନ ହେଲା ଏଡ଼େ ପରମାଦ ଅଯୋଗେ ଭା କେଉଁ ପଡ଼ି-ଗଲା ରେ । ୫ ।

—✲○✲—

ରାଗିଣୀ ଏବକଲ କାମୋଦୀ—ଅଦି ତାଳ ।

ବୃନ୍ଦା—

ଧୃତିକି ଧର ନେତ୍ର ରହିବ ଗୋ ।
ସେ ମୂରତିକି ବାହାରେ ଯେ ଦେଖାଇବ ଗୋ ।
କୁଟିଳ ନେ ଶିଖ ଚାହାଁ   ଗତିକି ଦେଖି ତାହା
ମତି କି କ୍ଷଣେ ସ୍ଥିର ହୋଇବ ଗୋ । ଘୋଷା ।

ଜଣି ଦେ ଛାତ୍ରାଠାରେ ନୋହୁଡ ଗୋ ।
ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗି ଶିରେ ପଟ୍ଟେ ବହୁବ ଗୋ ।
ଜାଣି ମନବୁ ଭେଜି   ଲଭି ଭକ୍ତରେ ମଞ୍ଜି ।
ସ୍ତୁତି ଗୁଣେ ଦେଇ ଲଗାଇବ ଗୋ । ୧ ।
ଛନ୍ଦ ଦେଲେ ପଠିବ ଭେଜିବ ଗୋ ।
ଶ୍ୟାମ ସ୍ଥିତି ଶୋଭାରେ ଦେ ନ ମାଡିବ ଗୋ ।
ଅଚିନ୍ତ୍ୟଶକ୍ତି ଏଡ଼ି   ଯୀଡ଼ି ମାଦକେ ଜଡ଼ି ।
ଜାଡି ଧରମକୁ ବଢାଇବ ଗୋ । ୨ ।
ଭଡ଼ିପଡ଼ି ଓ ଭୂଲ ଦୋଇବ ଗୋ ।
କ୍ଷିତିରେ ଉପଦ୍ରାସ କହୁବ ଗୋ ।
ସ୍ଥିତି ଅଙ୍ଗ ସୁଷମ   ଯ୍ରଡ଼ି ଅଙ୍ଗକୁ ସମ ।
ଭଡ଼ି ଏଷିବ କାନ୍ତୁଁ ପାଇବ ଗୋ । ୩ ।
କ୍ଷିତି ଦେବ ଗଉରବର ମତି ।
ତ୍ରିଜଗତ ପଦ ଯୁଗ ଚରଣକୁ ଚନ୍ଦ୍ର ।
ଶ୍ରୀଚିତ୍ତପଥକୁ ନେଇ   ଅତି ବଦଣ୍ଡ ଦୋଇ ।
ଜଡ଼ି ଓ ଜଡ଼ି ହୃଦେ ଧାଇବ ଗୋ । ୪ ।

ରାଗ ଭୋଡ଼ୀ ପରଜ । ତାଳ ଅଦି ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ସଜନ, ଗଲବ ମୁଁ ଲାଜେ ସଜି । କେଉଁ ଗୁଣେ ଭଡ଼ି ବଲ୍ଲଭକ-ଙ୍ଖା ମୋ ଚରଣେ ଅଛନ୍ତି ଭଜି । ଘୋଷା ।

ମୁଁ ଭ ଯଉବନମଦରେ ଜମ୍ନାଜ ମନ୍ତ୍ରର ଗୁଣ ନ ଜାଣେ ।
ମୋତେ ଭଲଦେଇ ଅଲକ୍ଷୀ ମଣ୍ଡଳୀଗମନା ବୋଲନ୍ତି କେଣେ । ୧ ।
ତୁମ୍ଭେ ଦେଖେ ବାମା ନାହାନ୍ତି ସୁଷମା ସମରେ ଲମ୍ଭାକୁ ବଳ ।
ସେ ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡଚନ୍ଦନ-ଲିପ୍ତ ତହଳ ଅଙ୍ଗେ ଭ ନ ଭଲା କେଜ । ୨ ।

ମୁଁ ଗୃହୁଁ ନ ଜାଣେ ଲଭିବ କେତେ କୋଣେ ନ ଗୃହୁଁ ଗୃହିଣୀ ଗଲେ । ତେବେ ଶ୍ରୀଭକ୍ତ ନିଃଶଙ୍କଚିତ୍ତନିସ୍ପୃହା ମୋ ନାମ ହେଲେ । ୩ । ଏଥିଁ ଅବା କେବେ ଦେଉଛୁ କି ମୋଦ ନ ଜାଣନ୍ତି ଅଜ ସ୍ୱାମୀ । ଖିତିପତିବୃନ୍ଦ-ମୁକୁଟ ମୁକୁନ୍ଦଦେବ କେବଳ ମୋ ସାକ୍ଷୀ । ୪ ।

ରାଗ ଦେଶାକ୍ଷ—ତାଳ ଝୁଲା ।

ଲଳିତା—

ଯାର ମନ ଯହିଁ ରତେ, ତାର ବଳ୍ ତାକୁ ଅନ୍ୟ ନ ଦିଶେ । ପଦ ।

ପାଣେ ଥିଲେ ସୁରସରିତ, ବଳଇ କି ତହିଁ ଚାତକ ଚିତ୍ତ, ହେଲେ ହେଲେ ଅତି ଅଇତ, ଘନଜଳ ବିନା ତାର ଜୀବିତ । ୧ । ଦୁଷ୍ଟଲଳିକ ନକ୍ଷାଦି ଥିଲେ, ଚକୋର ଉପଜଉପରେ ମଲେ, ଥିଲେ ହେଲେ ଧୀବର ଜାଲେ, ଦେଖୁ ଦେଖୁ ମୀନ ଜଳକୁ ଭୁଲେ । ୨ । ଦେଖ ପତଙ୍ଗଙ୍କୁ କେମନ୍ତ, ଅନଳ ପାଖକୁ ଧାଏଁ ତୁରିତ, ସହି ଦହି ଗଲେ ଯେମନ୍ତ, ଛୋଡ଼ିନା ନ ଥାଏ ତାର ଚିତ୍ତ । ୩ । ହୋଲେ ଭବରଭ ଏ ଲୀଳ, ଯେ ଯେଉଁ କହୁଲେ ଅଛୁ କି ହେବ, ଯାହାର ଯେମନ୍ତ ସ୍ୱଭାବ, ପ୍ରାଣ ଗଲେ ହେଲେ ଛାଡ଼ି କି ଯିବ । ୪ ।

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ ।

(ବୃନ୍ଦାବନେ ଲତାବିତାନରେ)

(ଶ୍ରୀପତି, ସୁବଳ, ସୁଦାମ, ମଧୁ ଉପବିଷ୍ଟ ।)

କଲ୍ୟାଣୀ—ତାଳ ଅଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀପତି—

ନବରସେ ମୋହିଲା ମନ ନବଯୁବତୀ । ପଦ ।

ମତିରେ ମତି ମିଶାଇ, ବଶାଉଛି ଅଉଜାଇ, କି ଜାଣେ ଭବଭର-ଅଗ୍ନି ହୋଇଲା । ୧ । ଉଦୁକ ଧରୁ ମୁଁ ମୀନ, ଜଣ୍ଟକେ

ବେଣୁ ତୃଣକ, ନାଗଫଣି ଫୁଲ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ଧରିଲା । ୨ । ଲାଜମିଶା ସ୍ନେହ ବୋଲେ, ନାରୀଜା ମୋ ପାଦତଳେ କୋଟିଏ ତୁମ୍ଭକେ ବୋଝ ଗାଳ୍ଧ ଦେଇଲା । ୩ । ଉଡିରେ ଅଡି ଅନୁରେ ବୀଣୁ ବଡ ବନ୍ଧୁ ଅରେ, ସ୍ନେହମୀ ଡମଳ ପୂରଣୂରଅଇଲା । ୪ । ଓଷ୍ଠଦନ୍ତ ମନ୍ଦୁ ଭାଡ ଡାଳଦାଳରେ ଅମୃତ, ନାହିଁ ନାହିଁ ଚଳୁ ଚଳୁ ସ୍ନେହ ଢଳିଲା । ୫ । ଶ୍ୟାମକୃଷ୍ଣ ଢଦଣଣୀ, ସ୍ନେହେ ଗୃମାନେ ଭରିଛି, ଅଭିଳା ଢଢପ ମନ ଦୃଭଣ ଢଲା । ୬ ।

—:0:—

ରାଗ ଚିଂଟଃ — ତାଳ ଝୁଲା ।

ସୁଦାମ —

ଧ୍ୟାଇ ଯାଇ ଗପଇ କଥା ଭାଇ ଭାଇ ସ୍ନେହ ସ୍ନେହୁ ରେ । ପଦ ।
ଛଡି ଗୃହୁଁ ସ୍ଥଳେ ତାହାର ମୁଖ । ଦୃଷ୍ଟିଥାଇ ମନ୍ତ୍ର ସକଳ ଦୁଃଖ ।
ଯାହେ ଯଉଥାଇ ସୁରପଡି ସୁଖ, ଅନେ ମନ ନ ରୁଚଇ ରେ । ୧ ।
ହୃଦ ସୁରପଡି ମଣଇ ସାର । ତାହା ଦୁଃଖ ସୁଖ ମଣ ତାହାର ।
ଅଲ୍ପର ହେଲେ ସ୍ନେହ ଦିଗେ ଦିଶଇ ଶୋକ ସ୍ନେହେ ଭସାଇ ରେ ।।
ନୟନେ ନୟନ ଯଡଇ ଯେବେ । ଅନ୍ତଃସ୍ତ୍ରଗ ପ୍ରୀତି ବଢ଼ାଇ ତେବେ ।
ଶୟନେ ସ୍ୱପନେ ମନ ନୟନକୁ ତାହା ଉପରେ ଉଠାଇ ରେ । ୩ ।
ତେଜ ମାନସ ରହିଥାଇ ଉପେ । ଗୃହୁଁ ସ୍ଥଳେ ଧନଲସ୍ଥ ଢରଷେ ।
ଲଢେ ଯଦୁନାଥ ସେ ତେଜ ପ୍ରଭାତ ମାର-ଶରେ ଉଠାଇ ରେ । ୪ ।

ରାଗ ତୋଡି ।

ସୁବଳ —

ଯେ ପୀରତି ଢସତ୍ତ ତାର ମନ ଜାଣେ
ଢହୁଲେ ନ ଯାଉ ଯିବ ଅନ୍ୟ ଜଣେ । ଘୋଷା ।
ତେଜ ବାଣୀ ଶୁଣୁଣୁ   ହେଲେ ହୋଇ ଲୋଷ୍ଟ ଲୋଟି
ଯାହା ତେଜ ଥାଏ ଫଳିଜାଣେ । ୧ ।

ବଙ୍କେ ମୁଖ ଦେଖାଦେଲି   ତୋହୁ ଶ୍ରବ ଯେବେ ଅଖି

ଝରୁ ଥାଇ ତାଙ୍କୁ ଟଳ ଅନୁକ୍ଷଣେ । ୨ ।

ଅଙ୍ଗରେ ଅଙ୍ଗ ନ ମିଶେ   ମିଶିଲା ପରି ଅଗ୍ରେଷେ

କାହୁଁ ଦେଲେ ଜାଗୁଥାଇ ନେତ୍ରକୋଣେ । ୩ ।

ଲଟେ ହୋଇଲେ ମଇନ   ପକାଇ ଦେଇ ଗମାନ

ବୃକ୍ଷ ପଛେ ଭୁଲଇ ସେ ଯାଏ ଯେବେଣ । ୪ ।

ସେ ଅନା କ କହୁବାଙ୍କୁ   ଶ୍ଳବଲେ ଠାଉ ଭୁବଙ୍କୁ

କମ୍ପୁଥାଇ ତନୁ ଯେତେ ବରପଣେ । ୫ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବହଇ   ଛନ୍ଦକୁ ପଛେ ପକାଇ

ଖାହୁଙ୍କୁ ହେଲେହେଁ ମିତ୍ର ପରି ମଣେ । ୬ ।

—ଃ୦ଃ—

ରାଗ ଖାବେର । ତାଳ ଝୁଲା ।

ଶ୍ରୀପଦି—

ରାମା । ବପସ୍ଥିତ ଝ୍ଯୁବନେ ।

ବଳବାସୀ ବରଷନେ ପୁରନ୍ଦରପଦ ନ ଲକ୍ଷ୍ଯ ମନେ । ପଦ ।

ବ ଲହୁବ ଶ୍ଯାମିକର-ବରଣାର ଛଟମ୍ବ ସ୍ପନ୍ଦା ତୋରା ।

ଲାବଣ୍ୟଲତାରେ ସ୍ତବକ ପରାଏ ଦୋହଲୁ ଥାଇ ଫୁଲଝରା । ୧ ।

ବ ମଧୁରକାବେ ବାହୁଥାଇ ତାର ଉରଳତର କିଙ୍କିଣୀ ।

ରସିକାଳୀନ ଇଷ୍ଟପଦ୍ମଙ୍କୁ ବୋଲୁଥାଇ ଧଣି ଧଣି । ୨ ।

ଝୁଲନା ଦେଲରେ ସ୍ମରେ ବ ପୀଯୂଷ ଝଲକ ପଡ଼ିବା ଭରେ ।

ଲବଣଙ୍କୁ ଧଳ ଧଉ ସ୍ଫୁଥାଇ ସ୍ଫୁରୁ ପକ୍ଷବ-ଅଧରେ । ୩ ।

କ ଦେଉଛି ମନ ବୋଇଲେ ଛୁଇଲା ମୋଡ଼ୁଥାଇ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ।

ସେହୁବାଲେ ଉତ୍ତବଈଙ୍କ ଜାଣଇ ଶ୍ରୀମୁଖ ଦେଖିବା ସୁଖ । ୪ ।

ପଞ୍ଚମଦୃଶ୍ୟ ।

—:0:—

ପୁଷ୍ପବାଟିକା ।

(ଶ୍ରୀମତୀ, ଲଳିତା, ବିଶାଖା ଓ ବୃନ୍ଦା ବିଚରଣ କରୁ କରୁ)

ସ୍ୱର ପରଜ—ତାଳ ଏକତାଳୀ ।

ଧୁଯାଷା—

ଶୃଙ୍ଗାର, ଗାଢ଼ିବକ୍ଷେ ପଦ୍ମେ ଭଣା । ସ୍ଥିତିରହୁ ଗର୍ଣ୍ଣି ଅଚିପନ୍ତୁ ଭଲେ ଉତ୍ତାଣ କେବଳପ୍ରବାଣା । ଘୋଷା ।

ଆଜ ବସନ୍ତରେ ଧାଇ କରିଥିଲେ ଚହୁଁ ଉଣିଥାଇ ବାଜ । ଶୁଣା ଗଲେ ଭଙ୍ଗା ନ ଭୁଟଇ ଛିଣାମୁଧା ପ୍ରଲପଣାମାନ । ୨ । ଛନ ଛନ ହୋଇ ଘନ ଘନ ହୋଇ ଅସୁଥାଇ ଅବିରତ । ଯନ୍ତ୍ର ସ୍ୱନସ୍ୱରେ ବାନ୍ଧିଲ ପନ୍ତିରେ ବାନ୍ଧିଲ ସମାନ ନେତ୍ର । ୨ । ପାଣ୍ଡୁ ପାଣ୍ଡୁ ଗୋଟି ଯାଉ ଦେଲାପର ହୃଦୟ ମୂର୍ଚ୍ଛା କରେଣେ । ମୁହିଁ ଦେଇ ତଳେ ବୁଝିଯାଇ ଷଟେ ଚଳିବା ଆଶା ନ ରଖେ । ୩ । ଗଇ ଚମ୍ପକରେ ଲଭ ହୋଇ-ବାରେ ଓଷ୍ଟ ଗୋଛ ହେଉଥାଇ । ସ୍ନେହନୀ ଦେଖିଲେ ଭଗନୀକ୍ଷମଣୀ ଶୁକପଞ୍ଚାଉ କଷ୍ଟାଉ । ୪ । ଉତ୍ତରେ ପିବାକୁ ପଦ୍ମରେ ଲାଗଇ ବନ୍ଧୁଜନେ ଥାଇ ବଳ । ଢ଼ଳଇ ହୃଦ ସେ ସଢ଼ଇ ମ୍ଳେଛରେ ଦୁଃଖ ନ ଉଢ଼ଇ କେଉଁ । ୫ ।

—0—

ସ୍ୱର ସାବେରୀ—ତାଳ ତ୍ରିପୁଟା ।

ପଦ—

ଲାଗିଲା ରେ ଲାବଣ୍ୟନିଧିଙ୍କ ଶ୍ୟାମ ଜଟ । ଲୋଚନେ ଦେଖିଲେ ଲୋଭ ମଳୁଛି-ଚନ୍ଦ୍ର ଭାଗର ଲାଜରେ ହେବାର ଲିଟପଟ । ଘୋଷା ।

ଲବଙ୍ଗଲତାର ବନେ । ବୋନ୍ତ ହୋଇ ହୃଦୁବନେ । ପଡ଼ିଅଛୁ ପଣି ଫୁଲିଛଟ । ଲୋଚନ ସୁଧାଂଶୁକଳା । ନୀଳଲୋହିତ ଚଞ୍ଚଳା ।

ପଉ ଘଣି ବିଶେ ସୁନଘଟ୍ଟ । ୧ । ଲକ୍ଷଭା ଦେଖିଲା ପକ୍ଷୀ । ଲାଗି ହେବାର କାଛେଣି । କଉ ଗାଲଚେଲ ନୂଆନଟ୍ଟ । ଲହ୍ମଢେ ଘଣି ଡ-ଖୋଷ୍ଟୀ । ରଉନ ଚେଉା ପାସୋଇ । ପିଡିଘଡାଇଲା ପୀଉପଟ୍ଟ । ୨ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହେବାରୁ ପ୍ରବଳ । ହେଲେ ହେଲେ ଅନୁକୂଳ । ଗଞ୍ଜିନ କଉ କଉ ଓଲଟ୍ଟ । ଲକ୍ଷପଉମିଉ ଆଜ । ପକାଇ ସେହୁ ବଯାନ । ଜୈବା-ଯାଏ ପଣି ଢଲେ ବଟ୍ଟ । ୩ । ଲେଷାଧିପ ମଣିମୟ । ବିଶୁଦ୍ଧ ଶଯ୍ୟା ଉଦୟ । ସମସ୍ତେ ଅର୍ଯ୍ୟମାଜେମା ଭଟ୍ଟ । ଲକ୍ଷଭ ଶର୍ମାବକ୍ଷସ୍ତୀ । ଛିଣି ଭାବ ମଧ୍ୟେ ଶିଷ୍ଟୀ । ବଳସୁନ୍ଦ ପଣି ଝଟ୍ଟ ଝଟ୍ଟ । ୪ । ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଥାଏ ଯୁବଞ୍ଚ । ଉଭନ ମୋହନ ଶ୍ରୀଭି । ନ ଜାଣଇଁ ବୋଲ ଯେ କପଟ୍ଟ । ଲୁଚଗଲାଣି କଳ୍ପନ୍ତ୍ର । ସଦ୍ଗୁରୁ ଚରଣକଞ୍ଜ । କହେ କବ ଉଦ ମଟଳିଟ୍ଟ । ୫ ।

ରାଗ କୁମ୍ଭକାମୋଦୀ—ତାଳ ଏକତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ବ୍ରଜସ୍ତଭଉଜଙ୍କ ନରମେ ଲୋ । ଯଣି ସୁଖ ଦେଲା ଯେବେ । ହେ ମୁରଲୀପାଣି ବସନ ନ ଜାଣି ତୁମେ ଆସି ଦେଲା ମୋତେ ।ଯୋଷା ।

ଏ ସୁଖରେ ଘଡି କହିଲ ମୁଁ ସ୍ଥଭିଉପରେ ଦେଇ ଅମୂଲ । ହେଲା ମୋତେ ପ୍ରଭେ ସରେ ଦ ପୂରତେ ବଇସ୍ତ ନାଗରବର । ୧ । ଧନ୍ଦରୁ ଉଠନ୍ତେ ରଙ୍ଗଙ୍କ ପ୍ରବେଶ ସ୍ମୃତେ ମାଗନ୍ତେ ବାହ । ବାଦ ଲାଖ ଦେଇ ବହୁଲ ମଣାଇଁ ଅଙ୍ଗକ ଥାଉ ମୋ ପାଶ । ୨ । ଏହୁପର ଯେତେ ଅଳଙ୍କାର ମୋର ଦିଅଇ କିଉକୁ ଦିନ । ଉଧିଷେ ବହୁଭ ଭୋଗୁଥାଏଁ ମନ ହୋଇଲ କୃଷଣସ୍ଥାନ । ୩ । ଛଟ୍ଟଲା ସ୍ମନିବେ ଯେବେଳେବେଳେ ମୋତେ ଏ ବୋଲ ଦେବ ଉତ୍ତର । ବୋଲେ ବନମାଳୀ ବୋଲ ଠାକୁରାଣି ଶୋଇଥିଲ କେଉଁ ସ୍ଥଳ । ୪ ।

ରାଗ ଖମ୍ବାଜ—ତାଳ ଆଡ଼ା ।

ଲଳିତା—

ଏତେଦିନେ ଜାଣିଲି ତୋର ଚରିତ୍ର, ପରାଣମିତ ।
କେତେପର ମୁହିଁ ପଚାରିଲେ ସହି କେଉଁ ପକ୍ଷ ଅଛନ୍ତି । ୦ ।
ଜଣ୍ଠୁଥିଲା କେତେ, ବଖାଣିବା ମୋତେ, ଘଡ଼ାଇ ତା ଖପତ ।
ଅଣୁ ପରମାଣ, ହେଲେ ତା ବଚନ, କଲୁ ନ ଥିଲୁ ସତ । ୧ ।
ତା କଥାପ୍ରସଙ୍ଗ ମାତ୍ରକେ ତୋ ଅଙ୍ଗ, ହେବାର ପୁଲକିତ ।
କେମନ୍ତ ମୁହିଁ, ଅରେ ପ୍ରାଣସହି, ହେଲୁ ତାର ଅସ୍ଥିର । ୨ ।
ମୁଁ ଭଲ ଜାଣଇଁ, ତୋତେ ପଶ୍ଚ ସହି, ଏ ଭଳି ବ୍ୟପାରିତ ।
କରିଲ, ବଞ୍ଚନା-ଚକ୍ଷେ ଅପବାନ, ହୋଇବାର ପୂରଣ । ୩ ।
ସେ ଏତେଦିନରେ, ହେଉଛି ବଳରେ, ଲେଖିବା ବୃତ୍ତାନ୍ତ ।
ଦେବା ତାଳେ ପୁଣି, ଦେଖିଲା ସଙ୍ଗିନୀ, ଲୁଚାଇଲୁ ଭୂତଳ । ୪ ।
ବିନ୍ଦୁ ଗୌରବଣ କହିଲେ ଅରେ ଗୋଇ, ହେଲା କ ଗୋ ଉଚତ ।
ଯିବୁ ଖଣ୍ଡନସ୍ଥାନରେ ଏକୁପର, ଭରବାଇ ଗୁପ୍ତ । ୫ ।

—୦—

ଚତୁର୍ଥ ଅଙ୍କ ।

ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ ।

କୁଞ୍ଜ ।

(ଶ୍ରୀମତୀ, ଲଳିତା, ବିଶାଖା ଉପବିଷ୍ଟା)

ରାଗ ତୋଡ଼ୀ—ତାଳ ଅଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ସଜନ କି ଅଛ ଭଣ୍ଟୀ ଗୋ ତାତର ମୋହନ ବଳା । ଘୋଷା ।
ଜଣ କର ବେଣୁଧ୍ୱନି, ଜଲିଲେ ଗୋ ଅମୃତ ଧାରା, କୁଞ୍ଜ କୁଞ୍ଜ

ବୋଲ ଘେନନ୍ତା । ୧ । ସୁଖି ମୁଁ ଥିଲୁଁ ଭଲ, ଏଥିର ଉପାୟ କର, ମାଇପରେ ମାର କେବନ୍ତା । ୨ । ଅଶନ୍ତ ମର୍ଦ୍ଦିଲ ଦର୍ପ, ଗଲୁ ଦେଲା ଶ୍ରୀନିବାସ, କେ ସହୁନ ବାମଦେବନା । ୩ । ଶ୍ରୀମନ୍ତ ବଳାପ ଶୁଣି, ଅସ୍ଥିରେଟ୍ଟ ଚେନ୍ନପାଣି, ଯଦୁନାଥ ଭରେ ଘେନନ୍ତା । ୪ ।

ରାଗ ବୃନ୍ଦେନ—ଅଷ୍ଟତାଳ ।

ଲଳିତା—

ଶ୍ୟାମ ଯୀରଛି ଅଛି । ଯମୁନାକ ବୋଲି ହଟି । ପୂରୁବକୁ ଏବା ମୁଁ ଭାବୁଥାଇଁ ମା । ପଦ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଶଠ ଚତୁ । କପଟ୍ଟ ବୋଲି ମିଠ । କପଟ୍ଟ ମୋର ଭନ ଅଲୁଥାଇ ମା । ୧ । ଗଣି ଗଣି କେବନ୍ତା । ଅଣିବ ବୋଲି ଥିନା । ଛାଣି ସଜନୀ ପାଣି ଧରୁଥାଇ ମା । ୨ । ମନ୍ଥିଲେ ସ୍ନେହେ ଦୁଳ । ଭେଟି ନ ହେବ ବୋଲି । ଦେଖି ସବନେ ବିଜ ଦୁରୁଥାଇଁ ମା । ୩ । ନକ୍ଷୋରବର ସଙ୍ଗ । ତକ୍ଷମ ବୋଲି ଅଗ । ଭୂଷୁର ରଘୁନାଥ ଭାବୁଥାଇ ମା । ୪ ।

ରାଗ ସାବେରୀ । ଅଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମନ୍ତ—

ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦରଙ୍କ କେ ମୋ ଛଡ଼ାଇଲା । ପଦ ।

ମଧୁକର ପ୍ରୀତି କେତକୀପାଶକୁ ଯିବାପଥେ କଣ୍ଟା ଦେଖାଇଲା ରେ । ୧ । କହୁଁ ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି ଛଡ଼ାଇ କେ ପୁଣି ଗିରିଶିଖ ପରେ ଚଢ଼ାଇଲା ରେ । ୨ । ଗୋକୁଳକୁଳକମଳ କଳାଚନ୍ଦ୍ରନାଥଙ୍କୁ କେ ବନ ପଠାଇଲା ରେ । ୩ । ଭବେ ମାଳବ୍ୱର ଶିଖାଇ କେ କାଗ ମଦନ ସଙ୍ଗେ ଲଢ଼ାଇଲା ରେ । ୪ ।

ରାଗ ମଲ୍ଲାର—ଏକତାଳୀ ।

ଚନ୍ଦ୍ରାଣୀ—

ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ମୁରଲୀ-ଚରଣ ଛାଡ଼ି ନେବ ମୁଁ ଜାଣିଲି । ପଦ ।

ସୁରୁଚିର ଅଙ୍ଗେ । କଥା ପଲଙ୍କେ । ବସିଥିଲି ତ ତମର ପଡ଼ିଲି ।୧। ପଡ଼ିଲା ପୁଲକ । ଦେବ ଗୋସ୍ୱାମୀଙ୍କ । ଦନା ଶୀଘ୍ରରେ ମୁଁ ନେଲେ ଅଲକ ।୨। ଭଣି ତ ବିକଳ । ତନ ତ ଅକାଲ । ଜାଗର ନ ସ୍ୱପନ ତ ହେଜିଲି ।୩। କାହିଁ ଗଲା ମନ । ବଢ଼ି ଗଲା ଜ୍ଞାନ । ନେଇ ଜୀବନ ମୁଁ ଭୁଲି ରହିଲି ।୪। ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ । ଶ୍ରୀ ରାଧାଙ୍କୁ ସ୍ନେହେ । ଗାବ ଦୁଲିଥିଲା ସବୁ ଭୁଲିଲି ।୫।

ରାଗ ଶଙ୍କାରବ—ଅଠତାଳ ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ମୁଁ ସେ ପ୍ରୀତିରେ ହେଲି କାରଣର । ପଦ ।

ଅମର କାମର ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ଅସରଣ ହେଲା ଅଗ୍ନି । ଅସନାଡ଼ି ଦଶ ପରକାର ।୧। ଅପାର ଇତ୍ୟାଦି କଥ । ସେ ପାଶୋର ଯିବ ଡୋର । ନ ପାରଇ ଦୂରକୁ ଉଡ଼ିବାର ।୨। ସେହୁ ସେ ବିଷଇ ଏକା । ସେହୁ ସେ ମୋର ଜୀବନା । ସେହୁ ଭଥା କଲ ସୁଦେ ଗାଇ ।୩। ଦାରଣକୁ କାହୁଁ ବଞ୍ଚି । ମରମକୁ ଗଲା ବେଢ଼ି । ମଉଡ଼ି ସୁଙ୍ଗିଲା ମୋର ମାଇ ।୪। ଲୁଚାଇଲା ଚନ୍ଦ୍ରାଭାଣୀ । ସୁଦ୍ଧାଇଲା ବେଶଶ୍ରେଣୀ । ଉଡ଼ାଇଲା ନେତ୍ର ନୀରଧାର ।୫। ରାଜ୍ଜନନ୍ଦ ବେନ ବୋଲେ । ନ ଜାଣି ପଡ଼ିଲି ସ୍ନେହେ । କାହୁଁ କାହୁଁ କାହୁଁ ପ୍ରତିକାର ।୬।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ।

କୁଞ୍ଜ ।

(ଶ୍ରୀମତୀ, ଲଳିତା, ବିଶାଖା ଉପବିଷ୍ଟା —ଶ୍ରୀପତିଙ୍କ ପ୍ରବେଶ ଲଳିତା ଓ ବିଶାଖାଙ୍କର ପ୍ରସ୍ଥାନ ।)

ରାଗ ଲଳିତ—ଏକତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ଏବେ ଦେଲକୁ ଯେ ମନ୍ଦ ଦିଶିଗଲା ଅଙ୍ଗ । ପଞ୍ଚ ବାଣ ହୋଇଲ ନ ବ୍ରଜଯୁବସଙ୍ଗ । ଘୋଷା ।

ତୁମ୍ଭ ଅସିବା ସମୟ । ଜାଣି ହୋଇ ତୋଷମୟ । ଲଭି ବସିଥିଲି କୁଞ୍ଜେ ସାଜି ଫୁଲଶେଯ । ୧ । ପଦ୍ମିନୀର ନବ ପ୍ରୀତି । ଅଳି ରମଣି-ରେ ମାତି । ମୋ ଖଣ୍ଡକୁ ଅସିବାକୁ ପାଇଲ ନ ଲାଜ । ୨ । ଯା ତୁଲେ ମାତିଲ ଏଣା । ସେ କା ହେମନ୍ତ ସୁରସା । ବଞ୍ଚିବାକୁ ଲୋଡୁଥିଲେ ମୋ ସଖୀ ସମାଜ । ୩ । ମିଳିବାରୁ ଓଷ୍ଠସୁଧା । ଯିବାରୁ ଅନଙ୍ଗବାଧା । ଭେଟେକୁ ଏବେ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ବିଷେ ଭବ ହେଳ । ୪ । ଶୁଣି ସୁଧାଲଙ୍ଗୀଗୀର । ମଥା ପୋଡିଲେ କିଶୋର । ସ୍ତବ କରେ ଇନ୍ଦ୍ରନାଥ ଭଞ୍ଜ ଦ୍ୱିଜରାଜ । ୫ ।

ରାଗ ସୁରଟୀ—ତାଳ ଅଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀପତି—

ତୁହି ପଣ୍ଡା । ମୋ ହୃଦୟ ମଣିମୟ ହାଣ୍ଡି ରେ । ଘୋଷା ।

ନହି ତୁ ମୋହର ସ୍ୱଚ୍ଛଳ ସମ୍ପଦ । ନବଳ ଫଣୀ-ଉଦର ବଷ୍ଟ-ଗତ ଅଟିଳ ହରଣ ଅଶକ୍ତପଦ, ଅମ୍ଲେଷଣ ପରାଙ୍ଗରା ହେ ।୧। ଉଦ୍ଧିକା-ଭାଜି ମସ୍ତକ ଅଳଙ୍କାର । ଦନ୍ତ ମ ନୀଳପଦ୍ମର ଗନ୍ଧହାର । ତୋ ସ୍ୱରୂ ଲାକ୍ଷାରଞ୍ଜିତ ହାସ୍ୟ ମଁ ହରଣ ଦୁଃଖପାଶୋରା ରେ । ୨ । କହୁଥିବେ

ଘେନୁ ଜାଣିବା ନ ଜାଣି । ମଣିଲୁ କି ସତ ଶୁଣି ତାଙ୍କ ବାଣୀ । ଯଉଁଠୁ ବଇଷ ବଦ୍ଦେବଜାଶ୍ରେଣୀ ସ୍ୱୀମନ୍ତ୍ରମଣ୍ଡଳ ସ୍ୱରା ରେ । ୩ । ନ ମଣ୍ଡିତୁ ଚିନ୍ତା ମୋର ବକ୍ଷସ୍ଥଳ । ଦୃଢବନ୍ଧୁ ଯିବୁ କର କେଉଁ ଛଳ । ମୋ ମନ ବଗଳ ଭାବ ସମ୍ମୁଖ ନ ଉଦ୍ଧୃ ନିର୍ମଳ ଭାସ ରେ । ୪ । ପ୍ରଭାତ ବେଳା ଜାବ ସୁରଭି ବଉଦ । ପ୍ରାକ୍ଷୋର ଯିବ କି ମନ୍ଦ ସ୍ୱଲେ ଜୀବ । ଦୀନ ଜବଉଳ-ସ୍ନେତଳର ଜବଘନଲବଦ-ଚ୍ଛଲଧାଣ୍ଠ ରେ । ୫ ।

ରାଗ ପୂରଠ ଗଞ୍ଜଣୀ—ତାଳ ଅନ୍ଧ ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ଜନ୍ଦନନ୍ଦନ । ଶୁଣିଲା ସୁଆଗ ଲଗା ନା । ୦ ।

ଯା ଉଠିଉଶ୍ଵଲେ ମତି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହେ କହିନ୍ତୁ ଭାତି
ତା ଶେଷେ ଶୁଣ ଯା ପ୍ରାନ୍ତା ନା । ୧ ।

ଯେ ଚୋବେ କହନ୍ତୁ କଷ ତା ପାଶେ ତୁ ପାଇ ଉଷ
ଲଉ ତାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବାଳା । ୨ ।

ଏ ବେଳା ତନୁ ମରବରେ ଜରଜ୍ଞାଘାତ ସେ ବେଳେ
ଫଳିନ୍ତି କ ମାଣିକ୍ୟ ମିଳା । ୩ ।

ତା ପାଦ ରଙ୍ଗ ଅଳତା ଜପୋ ଲେ ଜଉନ୍ତୁ ତଲା
ସେ ଶୋଭୁ ମୋ ଅଙ୍ଗେ ଦେଖା ନା । ୪ ।

ସେ ଢାଳା ଜଳ ପନ୍ଦ୍ରିଣୀ ଲୁଡ ମଧୁବ୍ରତ ଚତ୍ତି
ମୁଁ କେଉଣ୍ଠ ମୋ ପାଶେ ଅ ନା । ୫ ।

ହେଲ ମୁଁ ପଥଶ୍ରମ ଲୁଡ ହେଲୁ ପୂର୍ଣ୍ଣକାମ
ମୋ ବକ୍ଷର ଦୁର୍ବଳ ଚିନ୍ତା । ୬ ।

ଇହେ ମାଡ଼ଣି କୁ ବୃଥ ଉଦନ ଲକ୍ଷେ ତନ୍ମୁଖୀ
ମୋତେ ଲଗାଇଛି ବ୍ୟସ୍ତ ନା । ୭ ।

ଅଷ୍ଟପଦୀ—ଅଡ଼ତାଲୀ ।

ଶ୍ରୀପତି—ମଥୁର ଜତନେ କହନ୍ତି ମୋହନ ଚନ୍ଦ୍ର ବଢ଼ିବାକୁ ବୋଧ ।
ତାଙ୍କ ଅଜାଗ୍ରତେ ରହୁନ ସଜନ କହ କଣ ଅପରାଧ ।
ଶ୍ରୀମତୀ—ଶୁଣ ହେ ଲୋକେଶ୍ୱର ଯେ, ଶ୍ରୀମୁଖ ଯାଉଛି ଶୁଖି ।
ଅନିଦ୍ରା ହୋଇଲା ଯାଏ ଦିଶୁଅଛୁ ନୀଳଇନ୍ଦୀବର ଆଖି ।୧
ଶ୍ରୀପତି—ବୋଲେ ବନମାଳୀ ଧବଳୀ ବନ୍ଧ୍ୟା ମୁଁ ଲୋଡ଼ି ଲୋଡ଼ି ଶ୍ରମ ପାଇଁ
ପ୍ରସର ଯାମିନୀ ଦେବାକୁ ଜାମିନ ସ୍ୱପନ ଶୋଭନ ନାହିଁ ।
ଶ୍ରୀମତୀ—ଶୁଣ ହେ ଲୋକେଶ୍ୱର ଯେ, ଅଧରେ ଏ କିସ ଘାତ ।
ଗୁପତ ନ କର ଅହେ ନନ୍ଦସୁତ ବାହାର କର ଜଣାଇ ।୨
ଶ୍ରୀପତି—ବୋଲନ୍ତି ରସିକ ଶୁକମୁଖେ ମଧୁ ହେଉ ପଡ଼ାକ୍ଷେ ସଙ୍ଗୀତ
ହେଉ ଥିଲା ତହିଁ ଜମ୍ବୁଫଳ ବୋଲି କଲା ଚଞ୍ଚୁ ଘାତ ।
ଶ୍ରୀମତୀ—ବୋଲେ ଲୋକେଶ୍ୱର ଯେ, ଅଧରେ ଏ କିସ ଚିହ୍ନ ।
ଶ୍ରୀପତି—ଜାମ୍ବୁଫଳ ଏକ ସ୍ପର୍ଶିଲି ଲେ ତାଳା ଚିହ୍ନ ବୋଲ ଲାଗିଗଲା ।୩
ଶ୍ରୀମତୀ—ଉରଜର ଚିହ୍ନ ମଦନର ଦିଶି ଉର ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗଦାଗ ।
ଶ୍ରୀପତି—ସଖୀ ଉର ମେଳ କେଲୁ ଦେଲେ ବୋଲ ଦେଖ ସ୍ପର୍ଶି ଅଙ୍ଗଦେଶ ।
ଶ୍ରୀମତୀ—ଶୁଣ ହେ ଲୋକେଶ୍ୱର ଯେ, ଉରୁରେ ଏ କିସ ଦାଗ ।
ଶ୍ରୀପତି—ସ୍ୱପନ କରେ ମୁଁ ଲୁଚିଲ ଉରସ୍ତେ ଲୋଭ ଲାଗି ନାଗର ।।
ଶ୍ରୀମତୀ—ବୋଲନ୍ତି ଭାବିନୀ ବଞ୍ଚକ ଜୀବନ ବୋଲି ଲୋଭିତ କି ମନ ।
ରଚି ଶାନ୍ତ ରତ-ସ୍ଥଳ ବୃନ୍ଦାବନ ବିସ୍ମିତ କରନ୍ତ ତଳ
ଏତେ ଲକ୍ଷଣ ଯେ, ବସ୍ତ୍ରତ ଲମ୍ପଟଗାରୁ
ବୋଲେ ବନମାଳୀ ସ୍ୱପନ୍ତି ଶ୍ରୀମତୀ ଚିନ୍ତାରେ ଉରୁତ ହୁରୁ ।୪

ତୃତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ।

ଉପବନ ।

(ଶ୍ରୀରାଧା, ଲଳିତା, ବିଶାଖା)

ଶ୍ରୀରାଗ—ଆଦିତାଳ ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ସହି ଗୋ, ଆଉ ଏଣିକି । କହିଲେ କେତେ ସଜଡେ ନାହିଁ ମୋ ବେଦନା ଯାଣିକି । ପଦ ।

ଶୟନ ଲବେ କ ବହି । ଅଧରେ ବଚନେ ନ ଲହି । ଅଧରକୁ ଚୁମ୍ବି ଚୁମ୍ବି ନୟନ ରେଖି ଯାଣିକି । ୧ । ଯୁକ୍ତିଭେଦ ଜେଣ ଛାଡ଼ି । ଭୁଞ୍ଜିଲେ ଥିଲ ମୁଁ ଅଛି । କଣ୍ଟକେ ଉଠି ସ୍ପର୍ଶି କଣ୍ଟକ ଦଲେ ଅଣିକି । ୨ । ଭରମେ ପଡ଼ିଲି ଯାହା । ଭରମେ ଥିଲା କି ଏହା । ମରମେ ନାହିଁ ଉସାହା ନ ଭମେ ମନ ବେଣିକି । ୩ । ବନଚନ୍ଦ୍ର ଲପୁନାଥ । ହେବ କବେ ମୋର ଚତ୍ର । ଅଧର କର ଗୋ ଜଗ । ଶିବ ମୁଁ ଆଣି ବେଣିକି । ୪ ।

ରାଗ ଝିଁଝିଟ । ଏକତାଳୀ ।

ବିଶାଖା—

ପ୍ରାଣ ସଜନ ରେ ବଲା ରଜିଲ ତା ପ୍ରୀତିରେ । ପଦ ।
ଲଗାଇ ପ୍ରେମମାଦକ ଲଗାଇଦେଇ ତୋ ଦେଖ ।
ଜଗାଇ ଦେଲା ଯା ରାତିରେ । ୧ ।
ଜପନ୍ତି ଜନକ ରୀତି ଶପଥ ପଦ୍ମା ସ୍ମରଣ ।
ଜପନ୍ତ ହରଷ ଷିଠିରେ । ୨ ।
ପ୍ରସୂନ ଛାଡ଼ି ବଧୂସ ପଲ୍ଲବକୁ ଚାହିଁ ଲେଶ ।
ଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ମତି ରେ । ୩ ।
ସାମନ୍ତରା କ୍ଷୁପମଣି ଡାମେ ଯଦି ଜାଣି ଶୁଣି ।
କ୍ଷମପି ଦେଲା ଯା ଛାତି ରେ । ୪ ।

ଉମନ—ଅଠତାଳୀ ।

ଲଳିତା—

ଛି ସ୍ୱପ୍ନେ ପିଠି କଲେ କେ କାହାର ଗୋ । ଘୋଷା ।

ସ୍ମରଣରେ ସଦାର ସ୍ମୃତିଙ୍କର ଗତି ଗୋ, ହାଣ ଦରପଣ ପରକାର ଗୋ । ୧ । କପଟୀ ପ୍ରଭୁଷ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଚଦନ୍ତ ଶୀତଲ ଗୋ, ପାଣିରେ ଛାଟିଲା ପଲ ଗାର ଗୋ । ୨ । ନ ଲହୁବ ବୋଲୁ ବୋଲୁଁ ନ ବଲେଉ କନ୍ତ ଗୋ, ଅଜ ଦେଇଥିଲେ ବାଲୁଁ ଭାଲ ଗୋ । ୩ । ଅଛୁ ଓ ଉପନେ ନାହିଁ ବୋଲି ଜାଣିବାର ଗୋ, ଥରେ ଦେଲେ ନ ଯେଷ୍ଟିଲେ ସ୍ତୁଲ ଗୋ । ୪ । ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଅବତାଥୀ କହଇ ଅବଧ ଗୋ, ହୃଦେ ଲଦଥିଲା ପଲ ହାର ଗୋ । ୫ ।

ସ୍ତବ ରେଖୁଷ୍ଟ—ଅଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମଲ୍ଲ—

ଭିଣା ଖଲା ଭ ମରେ ଏ ଗ୍ରାଢି ଗୋ । ଛଣା ସୁଧାସ୍ୱଭପଣାରୁ ମଥୁର ଲାଗୁଥିଲା ଶ୍ୟାମସ୍ମୃତି ଗୋ । ପଦ ।

ଲୁଣି ମଣିଲଣି ମଥୁଙ୍ଗଲୁ । ଶୁଣି ତା ବଶନ୍ନ ଦଂଶାସ୍ତ୍ରଭଲୁ ଭ ବାଲ ଦେ ଇନ୍ଦ କବାଟଭ ବୋଲ ସ୍ମରଷନାନ୍ତ୍ରସ୍ୱମ୍ମେତି ଗୋ । ୧ । ମସ୍ତିଭଲେ ଯେଉଁ ଧର୍ମ ପ୍ରଭୁଂଷ । ସ୍ୱହୁ ସବର ପରମଗ ଲୁ ଦେ । ହୃଲୁ ସେ ସ୍ନେହଲୁ ଜୁହାର ମଂହାର ରହୁଅଛୁ ଲଭ ଗ୍ରାଢି ଗୋ । ୨ । ଭାରତମ୍ୟ ସେ ନ ଜାଣେ କପଟ । ଭାଉ ଉନ୍ନତ ଗାତ୍ୟାକ କପଟ । ଲଳାକଣ୍ଡିଲୁଲ ମାରଣେ ଦେହଲ ଲଗଅଛୁ ପ ହଉଛି ଗୋ । ୩ । ଅସ୍ତିବ ମୁଂ ବୋଲି ଦେଇ ଘଣାକୁ । ଭାବି କଲା ଯେ ମୋ ଫଳ- ଲୁଷାକୁ । ଦୁ ଦେଲେ ପହୁଲୁ ଥରେ ନ ଲହୁଲୁ ସେ ଲଭତର ଅନାଇ ଗୋ । ୪ । ଜାନ୍ତେଲରେ ଦେଲାଣି ମୋ ଅରୁଚ । ପୀତପଟ

ହେ କାହ୍ନୁଁକ ଧନ୍ଦର । ତାହାର ବେଶ ପିନ୍ଧିଥାଇ ବାଘ ଯାତୁଲେ ମାରୁଛୁ ଗାଡ଼ି ଗୋ । ୫ । ଶୁଣି ଏପରି ସ୍ନେହବତୀଙ୍କୁ । ବଚନସ୍ୱରେ ଅଟାଇ ନାଇଲୁ । ଆଳୀ ପ୍ରବୋଧଲେ ଜଶୋଦାଙ୍କ ବୋଲି ଅଶ୍ରୁପୂର୍ଣ୍ଣ-ଧାରପଡ଼ି ଗୋ । ୬ ।

ରାଗ ପୁରବୀ — ତାଳ ଝୁଲା ।

ଲଳିତା —

ତାହା ମନ ତାହାକୁ ଜଣା, କେ ଜାଣଇ କେହ କେ କଲେ ଜଣା । ଭୁଲା ହେଉଥାଇ ଫୁଲୁଣା, ମିଛେ ବୋଲୁଥାଇ ମୁଁ ଭୋଳ ଜଣା । ଘୋଷା ।

ଜଗ ଉନ୍ନ ସଙ୍ଗେ ଜଡ଼ନ, ଛଡ଼ିଲୁ ବଳ ଦେଇଅଛୁ ମାନ, ନ ଛାଡ଼ଇ ରଜନୀ ଦିନ, ସେ ପୁଣି ଦେଖଇ ମାଇଲ ଅନ । ୧ । ଦେଖ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଚକୋରପକ୍ଷୀ, ଅଚଳ କଷଟ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖି, ହେଉଥାଇ ପରମସୁଖୀ, ସେହି ତାହା ଦୁଃଖେ ଜାହଇ ଦୁଃଖୀ । ୨ । ଅଗ୍ନିଶୋଭା ଦେଖି ପତଙ୍ଗ, ଲୋକ କହେ ଜଳୁ ହେବାକୁ ଭଙ୍ଗ, ଜଣାଇ ତା ଅନ୍ତରେ ଅଙ୍ଗ, ସେ ତାକୁ ନ ଭଣି କରେ ଅନଙ୍ଗ । ୩ । ଶ୍ୟାମକୃଷ୍ଣ ଏ ଲକ୍ଷେ କଣ, ଲଳିତା କହନ୍ତି, କଂସାରାଶଣି, ସେ ମୋହନ ମୁର-ଲିପାଣି, କଥାରୁ ହୃଦ ନ ପାଇବ ଜାଣି । ୪ ।

ରାଗ ମୁଖାରୀ — ଅଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମତୀ —

ମୁଁ ହାଇଲି ଦେଇ ଏଥିକି ଗୋ । କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶ୍ୟାମସ୍ତ୍ରୀଚିତ୍ତ ଗୋ । କହାଇ ଉଠବ ତାହାଙ୍କର ହେଲେ ଲୁହାରେ ବନ୍ଧାଇ ଛଡ଼ିବ ଗୋ । ୧ ।

ତେବକୁ ସମର୍ପି ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁଲେ । ସ୍ନେହକୁ ସମ୍ପାଦିବା ଛିଳି ଭଲେ । ଏ ଦୁଃଖଦୁଃଖରେ କେ ମରତ ଭବ ସଙ୍ଗୀତ ବଶ୍ୟାସ୍ପଦାଛିନ୍ତି ଗୋ । ୧ । ଜନମ ନେଇ ନ ପାଇଲ ଯାହା । ନ ଅମଳଶ୍ରୀ ହରଲ ତାହା । ବିଧି ମରେ ଭାଇ ପଲ୍ଲେ ମୁଁ ନ ପାରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପୌରୁଷ ଜାଣିଛି ଗୋ । ୨ । ହଇଲା ଯାହାର ଏ ଲେଖନକୁ । ଘଟିଲା ମୋ କର୍ମେ ଏ ହଟା ମାତ୍ର । ଜଟିଳା ଜାଣିଲେ ସଂସାର ସଭବ ବନ୍ଧୁ ମହା ଅପଶ୍ୟାଛିନ୍ତି ଗୋ । ୩ । କୁଆ ଗଲା ଷାଳୀବନେ ନ ରଙ୍ଗ । ସୁଅଗ ନ ଥିବା ଛନେ ନ ସଙ୍ଗ । ମୁଁ ଅଗ ବଦେକ ହୁଛି ହୃଦୟକୁ ସମର୍ପିଲି ଜାମଲାଛିନ୍ତି ଗୋ । ୪ । ଶିରପଦରେ ପଦେ ନାହିଁ ସର । ସଭପର ବୋଲବାରୁ ପ୍ରଷ୍ଟଚ । ଅଭପନ୍ଥୀଲା ମୁଁ ଅନୁରବ ଭଲ ଏ ଉପଚି ଉଭପନ୍ତି ଛି ଗୋ । ୫ । ଶିଖଣ୍ଡଚନ୍ଦ୍ରଆର ଗୁଣ ଭୁଲେ । ଏ ଖଣ୍ଡ ଅଛୁ ବୋଲି ଜାଣିଥିଲେ । ଅଖଣ୍ଡ ଡଣ୍ଡାଇ ନ କରନ୍ତି ବଲେ ଜଗଦେବ ଏ ଗାରଛିନ୍ତି ଗୋ । ୬ ।

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ ।

—୦—

(କନ୍ଧସ୍ଥାନେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଓ ପରସ୍ତ୍ରୀଗଣ ।)

ରାଗ ଭୈରବୀ—ତାଳ ଝୁଲା ।

ପ୍ରଥମା ପରସ୍ତ୍ରୀ —

ଯେଉ ଯା ଯେଉ ଯା ଡାକୁଁ କୃଷ୍ଣକୁ ନ ଯା । ଅମ୍ଭ ଶ୍ରୀମଣ୍ଡ
ଶୟନେ ହେବା ନ ଲଜ୍ଜା । ଘୋଷା ।
ତୁମ୍ଭ ଧରମ ହରମ ଯେଜନ୍ତରଙ୍ଗ ହଜ୍ଜପଣ ।
ତୁ କାହିଁ ଜାଣିବୁ ଶ୍ୟାମ ପୀରତି ମଜା ରେ । ୧ ।
ଜାଣି ତୋ ବଟାଉ ମଜା ଶିଖା କାନ୍ଦିଛି ସଲଜ୍ଜା ।
ବଳଦୂକେ ବାନ୍ଧି ତୁଡ଼ା ମୁରଲୀ ବଜା ରେ । ୨ ।

ପ୍ରଭୁଷ ଭୂମଲ ଛାଡ଼ି   ଶୋଭୁଥାନ୍ତି ପଲଗ୍ରୀଭି ।
ପାଇ ସନ୍ତୋଷ କୁସୁମ ମହତ ହଜା ରେ । ୩ ।
ଗଲେ ଅପମାନ ହେବ   ମାନ ସଙ୍ଗରେ କହିବ ।
ବୋଲେ ଗାନ ଛାଣୀ ଶୁଭ ପାଇବ ସୁଖ ରେ । ୪ ।

ରାଗ କେଦାର—ତାଳ ଝମ୍ପମାନ ।

ଶ୍ରୀପତି—

ଶରଣାଗତଙ୍କୁ ସତ ମନେ ନ ରେ । ଘୋଷା ।

ଆଦରଣେ ଶ୍ରବ ତାଙ୍କ, ଗଙ୍ଗାତଳେ ଅଛୁ ପଙ୍କ, ଉଦ୍ଧତମ୍ଭରେ ଭଲଙ୍କ ଭଣି ନ ରେ ।୧। ଉଦ୍ଧୃତ ବସ୍ତ୍ର ଦେଖି, ହରଥାର ଯେବେ ସୁଖୀ, ତାଲେ ତା ଚକ୍ଷୁରେ ରଖି ହାଁ ନ ରେ । ୨ । ମହତ ଅମଳ ବର୍ଣ୍ଣେ, ଷଡ଼ ଯେବେ ଦସ୍ତୁବାସେ, ଦିଶଇ ଏ ଦୋଷ ଦୋଷେ ଗଣି- ନ ରେ । ୩ । ଯେବେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୃଦ, ଯ ହକ୍ ହୃଦୟରେଗୋହ, ଚଣି- ଯିବ ହରେ ଧନ୍ଦ ଫଣିତ ରେ । ୪ । ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ମୁଁ ପଣ୍ଡିତା, କର ତା ପଦଶ୍ଚରଣ, ଲକ୍ଷ୍ୟ ନ ଦରହ ତଲ୍ଲୀନମଣିତ ରେ । ୫ । ଏଣିତ ତା ଅନୁଗ୍ରହ, ନୋହିଲେ ମୋ ଉଦ୍ଧୃତସ୍ୱ, କହୁବ ମୋ ପାଇଁ ଦେବ ପଣିତ ରେ । ୬ ଅଗଣିତ ଅନ୍ତମାନ, ଅଭାଉ କରନ୍ତି ମାନ, ଭୁବ ରାଘବଙ୍କୁ ବିନ୍ନମଣିତ ରେ । ୭ ।

ରାଗ ଲାଫି—ଅଢ଼ି ତାଳ ।

୨ୟ ପଦରୁଦ୍ର—

ଷଠ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ କାନ୍ତ୍ରୁ ଯା ଯା ରେ । ଘୋଷା ।

ଭାବର ଭବ ହେ ନନ୍ଦୀନନ୍ଦଶୋଭି । ଲଭଲା କେନେ ଯାତନା ।୧।
ଯିବ ଜହନ ଅଭ୍ର ଯାଇବୁ ଜଡ଼ । ମନେ କହନ୍ତୁ ସ୍ୱବଳା । ୨ ।

ଯେତ ମୋ ବାଣୀ ଏଠାରୁ ବେଣୁପାଣୀ । ଚଳି ହୃଦକୁ ଲଗାଇ । ୩ ।
ତାର ସୁଧାପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେହ ରୂପ । ଯେତେ ଜଗାଇ ଦୃଷାଇ । ୪ ।

ରାଗ ଶମ୍ଭାଳ—ତାଳ ଝୁଲା ।

ଶ୍ରୀପତି—

ଜଳଜନୟନା, ଅଳସ ଅପାଙ୍ଗେ ଯତ୍ନା ରେ । ପଦ ।
ତୁ କଳପ ଲତା ସତ   ମୁଁ ଅଛି ଉପଗତ
ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ମନକାମନା ରେ । ୧ ।
ପଦ୍ମକର ଅଣି ମିତ   ମୋ ପାଣିରେ କର ସ୍ଥିତ
ସୁନ୍ଦର ବିଶ୍ଵିତ ଦ୍ଵିଜା ରେ । ୨ ।
ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ରାଧିକାକୁ   କହେ ପ୍ରୀତି ଅଳମ୍ବକୁ
ଯେ ମୋ ଖଣ୍ଡ ଅଳ ଦ୍ଵିଜା ରେ । ୩ ।

ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟ ।

—o—

(ପ୍ରକୋଷ୍ଠେ ଶ୍ରୀ ରାଧା ଓ ଦୂତୀ ।)

ରାଗ ଝିଙ୍ଝୋଟି—ତାଳ ଝୁଲା ।

ଦୂତୀ—

ଶ୍ରୀମାନ ଜଗ ଗୋପ ଜନ୍ମ ପାଇକୁ ଏ ରେ । ଛିଲେ ଦେଲେହେଁ ତାଗର ତାଗରବରେ । ଘୋଷା ।

ବଂଶୀଧ ଧର (ହେ ସୁଖି) ତୋର ନାମ ଉଚ୍ଚାରି ଡାକଲେ ବ ତା-ପାଞ୍ଚକୁ ନ ଶିବୁ ଅରେ । ୧ । ସୁରଭମାନେ ବନକୁ ଗଲା-ବେଳେ ବୁଗି ଚକ୍ଷିଥାଇ ପ୍ରାଣ ଭଗି ତାଠାରେ । ୨ । ତା-କଥା କହି ଘଡ଼ିଲାବେଳେ ଶଢି ସୁଗଳକୁ ଲୋତ ଗଢ଼ୁଥାଉ ପର୍ଯ୍ୟ ରେ । ୩ ।

କୃଷ୍ଣ ଅଚଉ ନନ୍ଦନାନ୍ଦ ଶ୍ରୀଧର ଯାଦବ ହୋଇଗଲେ ଭୁଲି ଏସମୟରେ ॥
ଗଉରହରି କୋଳେ ଶୁଣ ଉପେକ୍ଷାର ପ୍ରାଣ ହରା ହେବ ଥିଲ ପାଉଚ୍
ନ୍ତି ରେ । ୫ ।

—⁕○⁕—

ରାଗ ଝୁଲା ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ଶ୍ୟାମ ସଙ୍ଗେ ତ ପ୍ରୀତି କଲି । ଏହା କେବ କୋଣ୍ଡ ଜାଣି ନ ଥିଲି । ଘୋଷା ।

କୃଷ୍ଣଲୀଳ କଣ୍ଟକବନ କୃଷ୍ଣଲୀଳ ସରଗର୍ଜନ । ସବୁ କୋଟିକେ ହେବ ଜୀବନ ଲଭିଲଲୋକ ଲଭିଲ ସବୁକୁ । ୧ । କର୍ମେ ଯାହା ଲେଖିଥିଲୁ ବହୁ ଅନ୍ୟଥା କେ କରିବ ସବୁ । ବଂଶୀନାଦେ ହେଲି ମୁଁ ହାଇ ବୃନ୍ଦାକ୍ଷ କଞ୍ଜିରେ ମୁଁ ଲଜ୍ଜବଣ । ୨ । ଭୃଙ୍ଗ ପଥ ଯାହାର ମଣି ଭା ସଙ୍ଗେ ମୁଁ ଲଭ ପାଇଛି । ଅଲ୍ପ ଜାହୁଁଇ ଅନ୍ୟମଣି ମୁଖ ଲଭ ଶୋଭନଲେ ହରିଲି । ୩ । ଲୁବ କହେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଶୁଣ ସୁଖି ମୋହୋ ଲଲିଲ । କେଷ୍ଟାଇବ ଅଣି ଜାଗଇଦ ସୁଖି ଲୋ ଛନ୍ଦବନ୍ଧ ଲଲ ଯୋଡ଼ିଲ । ୪ ।

———

ଷ୍ଟବ ଘଷାରକ—ରାଗ ଏକତାଳୀ ।

କୃଷ୍ଣ—

ସଙ୍ଗିତ ଲୋ ପ୍ରୀତି ରେଣ ମୋହନ ହରଣେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ଲେ । ଘୋଷା ।

କୋଲରେ ଲୋଭ ଭଣଗଣ ରଣି ଟଣି ଲବ୍ଧକୁ ଲୋଭନ କ୍ଷୁ-
ଲରେ । ଫୁଲଶର ଅଭନ୍ତୁ ମାଧବାଙ୍କୁ ସୁଜନ୍ତୁ ଭା ଲଭୁ ଅଧରେ ଅଲୁବ ରେ । ୧ । ସଲୁଭଲ ହାଲ ଦୁର ଭାହାଲ ଅହାଲ ହେଲାଏ

ଅଛୁଡ ରେ । କୁଞ୍ଜରଗମନ୍ଥ ରେ କୁଞ୍ଜରେ ବସି ଧୀରେ ଗୋ ଡାମ ଶାଳ ଲଛୁଡ ରେ । ୨ । ଢଳଢଳ ଲୋଚନବାଣୀରେ ହେଳନ ହଳେକପଣକୁ ସ୍ଫୁରୁଛ ରେ । ମନ ଗଜ ଶୀଘ୍ର ପଡ଼ନ୍ତ ଦନ୍ତ ମିଥ ଦେହକୁ ତେଜନ୍ତା ହଜୁଛ ରେ । ୩ । ଅଙ୍ଗ ଅଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗି ତ୍ରାସ ମନେ କ ଇଷି ତା ଲାଗି ରୋ କଲ ଧରୁଛ ରେ । ଉଦ୍ଧନାଥ ଯେ ହରି ଯୁଗଳ-ଭଙ୍ଗେ ମତି ବଳାଇ ଣ ଅନୁସରୁଚ ରେ । ୪ ।

ରାଗ ଚୋଡ଼ି—ତାଳ ଅଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମଞ୍ଜୁ—

ପ୍ରୀତି ପ୍ରୀତି ବୋଲୁ ସହୁ ପ୍ରୀତି କେ ଜାଣଇ ଗୋ । ଯେତେ ପ୍ରୀତି ବୋଲ୍ ସଖି ମନେ ନ ଅଣଇ ଗୋ । ପଦ ।

ଚନ୍ଦ୍ର କୁମୁଦ ପ୍ରୀତିରେ କରୁ ଯେ ପ୍ରଶଂସା ରେ । ଚନ୍ଦ୍ର ତେଜ ନାଶ ଯାଉ ହେଲେ କୁସୁ ଦଶା ରେ । କୁମୁଦ ପଦ୍ମ କୁହୁଲା ଯେବେ । ପ୍ରୀତି ବୋଲନ୍ତାକୁ ଲେଖନ୍ତି କେବେ । ଏହୁପରି ଯେତେ ପ୍ରୀତିଅ ସବେ । ସେ ଜାଣଇ ପ୍ରୀତି ସେ ନ ବସିବେ । ୧ । ଅରୁଣ ଅମ୍ବୁଜ ପ୍ରୀତି ବୋଲ୍ ଆଉ ବଳ । ଜଳ୍ ତେଜ ଅଲେ ତାକୁ ପ୍ରୀତରେ ଶୋଷଲେ ଗୋ । ଅରୁଣ ଯେବେ ତାକୁ ନ ବଢ଼ଇ । ପ୍ରୀତିବୋଲ କିଜା ତାକୁ ଲେଖିବ । ଯେବେ ତା ହରଣେ ଖୁଶି ହେବ ଯିବ । ପ୍ରୀତି ବୋଲ କଥାଁ ତାକୁ ଗାଇବ । ୨ । ଜଳ ମୀନ ତନ୍ତବାଦ ପ୍ରୀତିକୁ ନ ଜ୍ଞାତ । ସେ ଦେଖ୍ ଏ ଉଦେ ପ୍ରାଣ ଏ ଦେଖୁ ସେ ନାଶ । ଅନ୍ତର ଜଥାଏ କହୁଛ ସଖି । ସୁଧା ଉତ୍ତମ ପ୍ରୀତିରେ ଲେଖି । କେତେ ବେଳେ ଦେହ କହ୍ନି ଉପେଖି । ଏହବନ୍ଧି ବୋଲ ବୋଲନ୍ତି ସଖି । ୩ । ପ୍ରୀତି ବଳେ କହୁଅଛ ଯେତେ ଖାଇ ଷୀର ଗୋ । ଅଗ୍ନି ମୁଖେ ଷୀର ନାଶ ହୋଏ ଜଳ ଗୋ । ଖାଇ ତ ଦେଖି ଷୀର ଅଭି ବୋଲ । ଉତ୍ସୁକ ଅଗ୍ନି ଭିତରେ ପଶଇ । ପୁଣି ଜଳ ଢାଳି

ହେଲେ ମିଶାଇ । ଶକୁନ୍ତ ଦ୍ରୁ ଏ ପ୍ରଜାତିକୁ ଖାଇ । ୪ । ପ୍ରୀତି ହେଲେ କଳ୍ପିଥିବ ଯୀତି ଦୁର୍ଦ୍ଧର । ଲୋଡ଼ୁଲେ ଲୋଡ଼ୁଜ ବଳ୍ଟ ବଳ୍ଟାରୁ ନ ଲାଭ । ସାଲୁଥିବ ଦେହ ଲା ଯୁଗ ଯାଇ । ବଳଥିବ ମନ ପ୍ରାଣକୁ ସହୁ । ଶ୍ରୀମଞ୍ଜି ବୋଲନ୍ତି ଏଥେମନ୍ତ ଏହୁ । ଶ୍ୟାମକୃଷ୍ଣ ଜନ ଚନ୍ଦ୍ରମା ବହୁ । ୫ ।

ପଞ୍ଚମ ଅଙ୍କ ।

—:o:—

ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ ।

ବୃନ୍ଦାବନ କୁଞ୍ଜ ।

(ଶ୍ରୀପତି ଓ ଦୂତୀ ।)

ରାଗ ସୁହା—ଅଦିତାଳ ।

ଦୂତୀ—

ଦେଖ ହ ଉପବନ ଯାଇ ଦେବ, ଚତୁର । ୦ ।
କୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡ ଦଳ   ମକରନ୍ଦ ଭର
ନ ଧରେ ଅଳ ସମ୍ଭାଳି । ୧ ।
ବଥାଉ ହେବଣ୍ଡ   ଉନ୍ମତ ମାଳତୀ
ଛାଡ଼ି ଯୁଝି କାହୁଁ ଯାଇ । ୨ ।
ସଙ୍ଗ ଫୁଟାଇ   ଘୋର ପ୍ରକଟାଇ
ତ ଆଏ ପହୁଁ କାହାର । ୩ ।
ତ ବେଷ୍ଟିତ ଅଳେ   ଅଶୋକ କୁଞ୍ଜରେ
ଯମଙ୍ଗୀଗଣ ଜଜାର । ୪ ।

କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ଘୋଷି   କଳକଣ୍ଠ ଜପି
ନ ତୋଳେ ପଞ୍ଚମସ୍ୱର । ୫ ।
ଭୀମଭକ୍ତ ବୋଲେ   କହୁବାକୁ ଗଲେ
ମହାକାଳଫଳ ତୁଲ । ୬ ।

ରାଗ ଝିଞ୍ଜିଟ—ଅଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀପଦ—

ପ୍ରେମଚନ୍ଦ୍ରାମଣିକି କେ ଲୁଣ୍ଠାଇଲା, ମା । ଜୀବନରେ ଏଣିକି ଝଳ-ଝାଇଲା ରେ । ପଦ ।

କେ କଲା ଏ କସୁର । କି ଶତ୍ରୁ ମୁଁ ତାହାର । କଙ୍କାଳ ମୋ ଅସ୍ଥି । ଲଭିବ କି ସ୍ୱସ୍ତି । ଛାଇରେ ଖାଇ ମିଶାଇଲା ମା । ୧ । ସ୍ୱପ୍ନଭଳି ବେଶରେ । ବସ୍ତି ହୃଦୟଗାଧରେ । ଚନ୍ଦ୍ରଶୁଭ୍ରା ବାଳ । ଶୁଣି ମୋର ଶିର । ନେତ୍ରୁ ନୀର ଝରଷାଇଲା ମା । ୨ । ସେହି ଦିନ ମାଠର । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବାର । ବେଳ କେତେ ଦୋଷୀ । ଲଭିଲି ତପସୀ । ମନ ଆଉ ନ ବିକ୍ଷିଲା ମା । ୩ । ମୋ-ଦୁଃଖ ଶୁଣି ବ୍ୟଥା । ଲଭିବା ଆଉ କଥା । ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କେଲେ । ମୋର ନାମ ଥରେ । କହନ୍ତେ କି ଭସାଇଲା ମା । ୪ । ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହୁ । ମନୁ ଛୁଟାଇ ଲୋତକ । ତାହାକୁ କହିବ । ଏପର ସହିବ । କାନ୍ଦୁ କାଗଜ ବହାଇଲା ମା । ୫ ।

ସୁରଟୀ ।

ଦୃଷ୍ଟି—

ପରପ୍ରୀତି ଭିକ୍ଷା ଅଟି ପରମାଦ ସୂକ୍ଷ୍ମ ହେ । ପଦ ।
କୃପା କୃତ୍ତେ ଦାତା ପ୍ରେମ । ଜ୍ଞାନଗ ଅଟି ଭଜନ ।
ପାହାଲାଗି ଭକ୍ତଆଉ ଶ୍ରୁତିକ ଲୁବା ହେ । ୧ ।

ଉଭ ଚରଣେ ମଞ୍ଚଇ । ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ପାଦେ ପଞ୍ଚଇ ।
ଉଚ୍ଛଳିଣେ ଲସେ ବେ:ଏ ଲଚ୍ଛନ୍ନୀ ଦୂତା ହେ । ୨ ।
ଦେଖି ନ ଥିଲେ ଶ୍ରୀମୁଖ । ଅଖିଳ ମନେ ବନ୍ଧୁକ ।
ଲକ୍ଷି ନ ପାଇଲ କେନ୍ଦୁ ଲୋଚନ ଦୂତା ହେ । ୩ ।
ଘା ସେବାରେ ଚଢ଼ି ଚଢ଼ି । ବାସେ ନ ଲସେ ଏ ମଢ଼ି ।
ପାଦେ ଯିବା ଜାଣି ଛକି ଅଳନ୍ତି ଦୂତା ହେ । ୪ ।
ରାମକୃଷ୍ଣ ସ୍କନ୍ଧ ସ୍ୱତ । ନୋହେ ଅପଣା ଅସ୍ୱର ।
ଭାଷେ ମରମକୁ ଅପଣାଇଛି ଲୁଦା ହେ । ୫ ।

—*O*—

ରାଗ ନାଃକୁରଙ୍ଗୀ—ଏକତାଳୀ ।

ସ୍ଥାୟୀ—

ଜାଣିଲି ମୋ ଗତି ନାହିଁ କହିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସ୍ମୃତି ସ୍ମୃତି ମୋ ଜୀ-ଷାଇଣି ଇଚ୍ଛା ଛାଡ଼ିଲା । ଘୋଷା ।

ଯେ ଦେଖିଲେ ହୃଦୁ ମୋତେ । ଭକ୍ତ ସୁଲଭାଇ ହେତେ । ସେ ଏବେ ସ୍ୱପ୍ନେ ଭଲାଇରସ୍କୁ ମୋଡ଼ିଲା । ୧ । ଉଙ୍ଗିତ ରହିଲେ କଥା । ଛିହୁ ଯୋଇବାକୁ ମଥା । ମଣିଲ ସ୍ୱବଶ ଫଳ ଫଳ ଏବେ ଝଡ଼ିଲା । ୨ । ଶିବ ହେବ ହରବଧୁ । ପାଇଥିଲ ଭସ୍ମହଧୁ । ଭରଗଲ ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି ଶିରିପରେ ପଡ଼ିଲା । ୩ । ଲେ ଲ୍ଗାଇ ଲହୁ ନାହୁଁ । ଜପଇ ଜାଣିଲା ସେହୁ । ମୋ ମଲ ଭରମ ମୋତେ ଜରି ଜରି ପୀଡ଼ିଲା । ୪ । ବୃଦ୍ଧି ଜପଇ ସଖୀ । ବଖାଇବ ମୁଁ ଭ ଲହୁ । କ ଭରଜ ଅଭେଦ ପୀଇଲି ପର ବଢ଼ିଲା । ୫ । ସ୍ୱଶେ ଦୃଢ଼ ପଦ୍ମନାଭ । ସ୍ମରଲେ ଚ ଅଜା ଦେଉ । ବନ୍ଧୁର ବଇସ ଦେଖି ଶଙ୍କିତ ମୋ ଉଡ଼ିଲା । ୬ ।

—*O*—

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ।

—: ❀ :—

ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ।

———

(ଶ୍ରୀମତୀ ଓ ଦୂତୀ ଉପବିଷ୍ଟା)

ରାଗ ପରଜ — ତାଳ ଝଲା ।

ଦୂତୀ —

ସୁନ୍ଦର ହୋ ମୁଁ କେଉଁ ଜାହୁଁ, ହେ ଶ୍ରୀମତି । ସୁନ୍ଦର ମୁରଲୀ ସନ୍ଦର ପଣ୍ଡିତେ ହୋଇଥିବୁ ଜାହୁଁ ଯାଇ । ପଦ ।

ନବ ଘନଶ୍ୟାମ ଶୋଭିବ ଭୁ ଭଙ୍ଗୀ ମିଳୁଅଛୁ ନୀଳହେଳ । ଘଷୁ ମୃଗମଦ ତିଳକ ଲାବଣ୍ୟ ଛୁଟିଲେ ହୋଇଛୁ ମେଳ । ୧ । ସ୍ନେହ-ହେମା ଶ୍ୟାମ ଛବିର ହୋଇବ ଏବା ମନେ ବୁଝୁଥିବୁ । ଲଳନା ହୋ ଶ୍ୟାମ ତୁଳି ବସିଲେଇ ବାଣ୍ଡରେ ଲଳନା ଥିବୁ । ୨ । ବାଞ୍ଛାକଳ୍ପ ମୂଳେ ଉପ ଲେଇ ଯେ ଦେହାଙ୍କୁ ହୋ-ଯାଦେ ଲାଗି । ଶ୍ୟାମାଙ୍କରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଲଭି ଶ୍ରୋତ୍ରୁ ପାଇଥିବୁ ଲୁଟିଲାଥା । ୩ । ଲଳନାଲୀ ବୋଲେ ନ ଦେଖିଲେ ଯାକୁ ନେତ୍ର ଗଲେ ଅଶ୍ରୁ ଧାର । ଶ୍ୟାମଙ୍କୁ ମାନ ନ କର ମୁଁ କହୁଛୁ ଯେବେ ଭାମଙ୍କୁ ହେ ଭିଲ । ୪ ।

———

ରାଗ ଢୋଡିପରଜ — ତାଳ ଏକତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମତୀ —

ପଣ୍ଡିଣ ଶୁଣ ଲୋ ଲୋଡ଼ା । ହେ ସଙ୍ଗାତ । ଗିରିବରଜଧାରୀଙ୍କ ପୀରୁତ-ପ୍ରକାଶ ହୁଅଇ ଯେବେ ଷଦନ୍ତା । ଘୋଷା ।

ପାହୋରେ କୃଦସ୍ୱଗରୁ ସ୍ୱଦସ୍ୟଣ ଯଜନ ମୁହାଁଇ । ଦେହ-ଭାରେ ପ୍ରଭୁସ୍ୱବ ଦେହେ ଲଭି ମୁରେ ଥିବ ମନଦ୍ୱାର । ୧ । ଚଳ-

ଶୁଣି ତର ମୃଦୁବାଣୀ ଏବେ କରସ୍ଥ ବୃନ୍ତ ଛାଡବା । ଦଇବେ ରାଗିତ ବନଲତା ହୃଦ ବାଢେଇବାକଳ ହବା । ୨ । ପ୍ରଣୟ ପସ୍ରାସ ତର ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସ୍ତବ ବୃକ୍ଷି ଅଙ୍କୁରରେ । ଦୀଠୋରୁ ବର୍ତ୍ତି କେହୁ ନାହିଁ ବୋଲି ଭେବେଇଲା ନାହିଁ ଯେବେ । ୩ । ତବ ବିଳକ୍ଷରସ୍ରବକୁ ବୋଲି ଏବେ ସ୍ତବ ଜଣା ଗଲା । ପଡାଇ ପଦ୍ମହସ୍ତରେ ସୁନ୍ଦରୀରୁ ଚରମପଦକୁ ଚଲା । ୪ ।

ରାଗ ଘଉଜ—ଏକତାଳୀ ।

କୃଷ୍ଣ—

ଏହୁ କଥାଟିକ କଥା ରେ, ସ୍ମରଣ୍ୟ ଯାକୁ ନ ଦେଖିଲେ ଅଙ୍କୁର-ରେ ଏଣୁ ତାକୁ ଦେଖି ଯୋଉ ମଥା ରେ । ଘୋଷା ।

ହେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ସୁକାସୁଲଦଳ ତୋ ଲାଗି ପାଉଛୁ ବ୍ୟଥା । କ୍ଷୀରନୀରଠାରୁ ଅଭେଦ ପୀରତି ତ ରେଖ ତା କରୁ କିମ୍ଥା ରେ ।୧। ତଳକୁରେ ନୀର କେତୁ ଧାରଧାର ବହୁ ଝରଝର ଛଡି । ତ ବଇଳରେ ଯେ ଉତ୍ପଳକ୍ଷେପେ ଷଟ୍ପଦ ଦ୍ୱିବସ୍ତ ଗ୍ରଛି ରେ । ୨ । ଚିଉଧର ବେଣୁକସ୍ତରେ ପ୍ରସନ୍ନ ଲେଶ ନାହିଁ ବଂଶୀ ଗଲ । ଭ୍ରମରଝଙ୍କାର ସ୍ୱର୍ଣ ଭ୍ରମରର କାମଗ୍ରରେ ଭ୍ରମ ଭାର ରେ । ୩ । ମୃଣାଳର ମାଳ ଧର ଉଦବାଲ ଲୁପ୍ତଅଛୁ ସଧେ ସ୍ଥଧେ । ତୋ ମୂରତି ଚନ୍ଦ୍ର ଷ୍ଟଇକ ଚନ୍ଦ୍ରାଇ ଚୁମ୍ବବାକୁ ମନ ବୋଧେ ରେ । ୪ । ସ୍ୱାର୍ଥ ତ ଅଧିକ କହିବାକୁ ଧିକ କରଇ ସର୍ବେଳ ଦେହି । ମୋଦିନଗ୍ରହ ମୋଦରେ ପଢୁଅଛୁ ବଦନ ତେଉନ ଭେଟି ରେ । ୫ । ଦୂତୀବାଣୀ ଶୁଣି କେଉମଟି କର୍ଣ୍ଣ ମରଇଁ ବଳା ବ ସ୍ପର୍ଶି । ବୋଲେ ଦୂର ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ରତି-ରଙ୍ଗେ ଯାଏ ଘୃଷି ରେ । ୬ ।

ରାଗ ଝୁଲା—ଅଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ହେ ଶ୍ୟାମ ନାଗରବର ଆଖିରେ ମୁଁ ଦେଖ ପ୍ରଭୁ । ଜାଣି
ନ ଥିଲି ସଜନ ହେବ ବୋଲି ଏତେଦୂର । ପଦ ।

ଶ୍ୟାମପ୍ରୀତି ବଢ଼ା ମନ ହରିପାରି ବୁଝିବଣି । ଜଦମ୍ବୁର ଛାଦରେ ମୁଁ ପଡ଼ିଗଲି ସଙ୍କଟର । ୧ । ଅଶନ ବସନେ ମନ ପ୍ରସନ୍ନ ନୋହେ ମୋହର । ଝୁରୁଥାଇ ହରକ୍ଷଣ ନୟନଯୁଗଳ ବାରି । ୨ । ଘର ବାର ବନ ବାଧେ ଦେଖେ ଦିଶେ ସମ୍ମୁଖର । ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହେଲେ କାଣ୍ଡେ ପିଣ୍ଡକୁ ମୋ ସହଚର । ୩ । ଦିନୁଦିନ ହେଲ ଶୀର୍ଣ୍ଣ କଳେ ମୁଁ ନ ବଞ୍ଚିବ । କୋଲେ ଗ୍ରାମାନୁଜ ସିଂହ ପ୍ରୀତିକି ଦୂରୁ ଜୁହାର । ୪ ।

ତୃତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ।

—*—

ଯମୁନାତୀର କୁଞ୍ଜ ।

(ଶ୍ରୀପତି ଓ ଦୂତୀ ।)

ରାଗ ଅନନ୍ଦଭୈରବ—ତାଳ ଆଦି ।

ଶ୍ରୀପତି—

ମୋ ସଙ୍ଗେ ଥିଲା ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଜଳ ମଛୀ ହେଲ ପଣ, ଛନ୍ତି ଛାଡ଼ିଲା ତୃଣ, ଚନ୍ଦ୍ରାଭରଣଗଣ, ହେଲା ପାଷାଣଦଣ । ପଦ ।

ଚୂଳ ପଡ଼ିଲା ନାଗରଙ୍କ, ଇନ୍ଦ୍ରମେଘଳା ହେଲା ଭୃଙ୍ଗଙ୍କ, ଛାତିଗା-ଜନ୍ତେ ବାହ, ଜଳ ନ ଗଲା ଶୋଷ, ଯିଇବାର ଯାମୁନ, ଯାନରେ ହେଲା ଦଣ । ୧ । ମଧ୍ୟଶାଙ୍କର ହେଲା ଭସ୍ମ, ରବ ଶର ହେଲା ତର ଭସ୍ମ, ଧାଇଲି ବ ଧନେକ, ଚନ୍ଦ୍ରକିର ବଂଶକ, ପଡ଼ି ପଣ୍ଡିତ ଶୁକ ହେଲା ମୋ ହୃଦଜାହା । ୨ । ମନ୍ଦାକିନୀରେ ମହିଳ, ଜୋ କାହିଁ ବ ଅର୍ଦ୍ଧମ୍,

କହିଣ ମେରୁତୁଲ, ଉଦ୍ବେଗ ହେଲା ଅଚଳ । କୃଷ୍ଣଛାଡ଼ି ଯାଉଣ, ଧୈର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ଉପଳ । ୩ । ଅଭି ନ ରମିବ ନୟନା । ଜୀବନ ଯିବ ଛାଡ଼ି ତନୁ, ଏ ଉତ୍କଳ ମନ୍ଦିର, ହେଲେ ଧର୍ମମନ୍ଦିର, ତଥାଇ ଜଳନ୍ତିର, ଅବନୀପୁରନ୍ଦର । ୪ ।

—:*:—

ମାଲୁଅ—ଅଡ଼ତାଳୀ ।

ଦୂତୀ—

ଭଣାଇଲା ପ୍ରୀତି ଗୀତି ଏବେ ତୁମ୍ଭର
ମଥୁରେ କି ସହିବ ଛାଡ଼ି କହି ପଥର । ପଦ ।

ଦିନେ ଏଣୁ ଗୀତି   ନ ଥିଲା କେ ଶୁଣି
ତାହା ଧର୍ମରେ ମାତି ହୋଇଲ ଭାରି ଭର । ୧ ।

ଏତ ଏକ ତାଳୀଣ   ଲଗଅଛୁ ଯେ ତଣ
ଯାଅନ୍ତ ଚାରପାଣ୍ଡ ବଳମ୍ଭ ନାହିଁ ତର । ୨ ।

ସ୍ପୃଷ୍ଟ ଭ୍ରମର   ଗାତିଏ ତୁମ୍ଭର
ହୃଦେ କହୁଛି ଧାର ମନ୍ଦେ ଲକ୍ଷ ମଧୁର । ୩ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ସ୍ପୃଷ୍ଟି   ହେଲା ଅପଶ୍ୟାତି
ତଟେ ବଇଦର ଲକ୍ଷଲ ଏସ୍ତ ଗୀର । ୪ ।

—:*:—

ରାଗ ଦେଶାକ୍ଷ—ଅଡ଼ତାଳ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ—

ଠିକ ଠକରୁ ନ ଭନ୍ଜ ଜନା ଭୋ ଚତୁ ରେ । ପଦ ।

ଠକଗିରି ନ ଅଟଇ,   ମୋ ଦେବତାଙ୍କୁ ସମ୍ପତ,
ଅକପଟ ଛାଣବନ୍ଧ ଭୋଗେ ଲଚଇ ଦେ । ୧ ।

ଠୋ କର ଛୁଆଁଇ ଦେଲା, ଯିବୁଥିଲି ମୋ ଦେବଳା;
ନ ଲାଗଇ ଭୋଗେ ଚିତ୍ତ ଦେଲେ କଷ୍ଟିତ ରେ । ୨ ।
ଠାଉଦେଲେ ନେତ୍ରାନ୍ତରେ ଧଇଳସ୍ଥଳେ ହେଲ ବଳେ,
ଚକ୍ଷୁଛିଡ ଷଣ୍ଢଲୁଚ ପଇ ସୁରତ୍ନ ରେ । ୩ ।
ଠଣା ଠୁଳି ଭାପ ଛାନ୍ଥ, ମୂର୍ଚ୍ଛେ ମଳମଥପାଶ,
ଚଞ୍ଚଳ କର ଲୁ ହିନା ମୋତେ ମୋହଭ ରେ । ୪ ।
ଠଉରାଇ ଅବସର କଲେ ଲୁ ଯୁବଙ୍କ ମୋର
ରାଛି ରାଜିବନେତ୍ରାଙ୍କୁ କଇ ଭଜଇ ରେ । ୫ ।
ଠାକୁର ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ପଦାମ୍ବୁଜ ଧ୍ୟାନରଙ୍ଗ ।
ନୃପ ଲୁଗଦେବ ଭଟେ ଗଦ୍ଧେ ଭଜଇ ରେ । ୬ ।

—:*:—

ଝୁଲା ।

ଦୃଷ୍ଟି—

ମାଧବ ହେ ବଜାଇଲ ବାଇମାର ।
ଯେବେ ବଜାଇଲେ ମନ ନ ବୁଝିଲା ଭାର । ପଦ ।

ଚରଣକୁ ଧଇ ଚନ୍ଦ୍ରାଅଧରୀର ସ୍ପୃଷ୍ଟ କହିଲ କାନ୍ତର । ଜାହୁଁ ଜାହୁଁ କଲା ହେ ଜବଛନ୍ଦିଲା ଯେବେ ବଜାଇଲା ଜନ୍ମନକୁ ଜୀରଧାର । ୧ ।
ଏବେ ସବ କଇ ତାଙ୍କୁ ନ ପଶ୍ଚଇ ବଲ ଏ ମନ ବାସ୍ତବ । କଦା ପ୍ରେମ-ଶୀଳେ ହେବ ଏ ଗୋଲ୍ଲକେ ନ ଦିଅ ତା ଗଲେ କାମ ଷଢ଼ଗଧାଇ । ୨ ।
ଚରଣ ଧଇଲ ବଳାଦ୍ ହୋଇଲ କହିଲ ସ୍ପୃଷ୍ଟ ଉତ୍ତର । ତା ପରେ ମଦଇଥାଗୀ କଲେ କର ସ୍ପୃହଁ ଲଦିଥିବ ଅଶ୍ରାପଥକୁ ଭୂମ୍ବର । ୩ ।
ଦୂଷ୍ଟି ବାଣୀ ଶୁଣି ହେ ମୁରଲୀପାଣି ଚଞ୍ଚଳ୍ କାଗରୀପୁର । ଦେଖିଲେ ହେ ରାଧେ କହିଅଛୁ ହୋଧେ ଭାଇ ପଦେ ଛିଡିଲହେ ମଦନ ପାମର ।

—:*:—

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ ।

———

ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ।

—୦—

(ଶ୍ରୀମତୀ ଓ ବୃନ୍ଦା ଉପବିଷ୍ଟା ।)

ରାଗ ଝିଞ୍ଜୁଟି—ତାଳ ଝୁଲା ।

ବୃନ୍ଦା—

ମନସିଜ-ମନମୋହନ ଘନଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ରେ । ସଚ୍ଚିତ୍ ପ୍ରେମଚରଣ ପ୍ରେମରେ ମୋର ହରି ଜଉଚ୍ଚର ରେ । ଘୋଷା ।

ଓଁ ଃ ବଂଶୀବଟନିକଟେ ଯେ ଦୂରରୁ ବିଲୋକି ଉଠି ଅଧୁ ଅଧୁ ଉନ୍ମାଦ ହେଉଥିଲା ଥରଥର ରେ । ୧ । ନାଗକେଶରକୁଞ୍ଜରେ ଭୁପଲ୍ଲବିତା ଶେଯରେ ବସି ରାଧେ ରାଧେ ବୋଲି ଗୀତ ଗାଉଥିଲେ ଧୀର ଧୀର ରେ । ୨ । ଶଶୀ ବଂଶୀନାଦନରେ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ସହସ୍ରନଳେ ମୋର ବଂଶୀ ଯହ ବଂଶୀଅଧର ମଣି ଉରଭର ରେ । ୩ । ଗୁଣି ଗୁଣି ଗଣଗଣଙ୍କୁ ମୋର ସୁନ୍ଦରପଣକୁ ଗୋପାଳ କୃଷ୍ଣସୁନ୍ଦରେ ବନ୍ଧୁଥିଲେ ବାରମ୍ବାର ରେ । ୪ ।

———

ଝୁଲା ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ନାହିଁ କି ମନେ ମୋର ଶ୍ୟାମନାଗର ପ୍ରୀତି । ନାହିଁ କି ଧରୁଅଛି ନାଥ ରେ । ଘୋଷା ।

କହିଲାଣି-ପ୍ରମତ୍ତ-ଉନ୍ମଦ ତା ମନ । ପ୍ରୀତି ଲୋଡଇ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ରେ । ୧ । ମୁହିଁ ଲୋ ଦେଲେ ଜୀବ, ସିନ୍ଧୁ ସଲିଳ ଲଭ । ବହି ଦେଇ ପରା ରେ । ୨ । ହେଉ ପଛିକେ କହିବା, ପ୍ରୀତି-ପଥାଗା ଦଶା । ନ ଶିକ

ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ତୁ ଯାଅ ରେ । ୩ । ଗୋପାଙ୍ଗନାଙ୍କ ଯେତେ, ମୋ ଆଡ଼ ଛନ୍ଦି ଦେଲେ । ମଧ୍ୟ ପାଲଙ୍କ ପରେ ଶୁଅ ରେ । ୪ । ମୋତେ କହୁ ତୋ ଭଣ୍ଡା, ତୋତେ କଷ୍ଟରୁ ନ ଥା । ନ ଆଣୁ ଆଉ ଖାଣ୍ଟି ଶୁଅ ରେ ।୫। ଭବେ ମାନ ରାଧିକା, କାନ୍ତ ଦୋଇଛୁ ଏବା । କୁଞ୍ଜବନକୁ ତୁ ଯାଅ ରେ । ୬ ।

ରାଗ ଚୋଖି ପରଜ — ତାଳ ଝୁଲମାନ ।

ବୃନ୍ଦା—

ରେ କନ୍ଦୋଇ, କୁପିବାର ଦିନ ଜାଣୁ । ରସଜଳଧିରେ ଅବଗାହ ଧୀରେ ଭଣ୍ଡ ଇସ୍ତ ନ ଜାଣ । ଘୋଷା ।

ରମଣୀୟ ଜାଣି ଇନ୍ଦ୍ରି ଯହୁଁ ତୁଣ୍ଡି ନ କର ପରବାଦକୁ । ରୋଷ ଅଙ୍ଗୀକାର କର ନ ଲାଗୁର ଅଳପ କଥା ପଦକୁ । ୧ । ରତ୍ନଭ ମୃଦୁଳ ହୋଏ ତାକୁ ଅଳଙ୍କାରକୁ କର ନ ଆଣି । ଇନ୍ଦ୍ରିକାଙ୍କ ଶିକ୍ଷାମଣି ତୁ ନ ଦେଖୁ ଶିକ୍ଷାଶିକ୍ଷି କାନ୍ତୁଂ ଶୁଣି । ୨ । ଉତ୍କଣ୍ଠ ବ୍ୟକତ ଦେଲେ ଯହୁଁ ଖଡ ଦୂଅଇ ଅପ୍ରେ ଲିଜକ । ଉଦାଶ୍ର ଧରଣ ଅବା ଦେଲେ ଦୋଷ ନ କର ଚଣ୍ଡେ କବେଳ । ୩ । ଭକ୍ତିଶିକ୍ଷାରସ ଯାହାର ଶରଣ ଦେଖି ଜାନ୍ତୁଂ ତାକୁ କେତେ । ଜଙ୍ଗଲୁ ନ ଲାଜ ହୋଏ ମତି ଅଛ ଭୁଲେ ଭଜି ଦେନା ମାତେ । ୪ । ଇଙ୍ଗ ରଚନ କବକୁ ପଦ ଏବେ ରଚ ଯଉନକୁ ଭଲେ । ରମା ଶ୍ୟାମ ଛନ୍ଦ କନ୍ଦୋଇରେ କହ ଲହ ରାଧିକାକୁ ବୋଲେ । ୫ ।

ରାଗ ପରଜ—ଏକତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ମୁଁ ବୋଲୁ ସହିଲି ଦିନା ଏବେଠାରୁ ସହୁ କେ ସହିବ ତ ଏବା ଗୋ । ପଦ ।

ଯା ସଙ୍ଗେ ସ୍ନେହ । ଲାଗିଛି କହ । ସେହୁ କ ଅଧିକ ସ୍ନେହୀ । ୧ ।

ଲଗାଇ ପ୍ରୀତି । ଛଡ଼ାଇ ହେତି । ଦଗା ଦେଇଛୁ ସେ ମୋତେ ଯାହା ଲୋ । ୨ । ଝଲେଲେ ତଟି । ଯାଉଛୁ ହସି । ଇସି ଲୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ତାହା ଭାହା ଗୋ । ୩ । ସେ ନିଠୁର । ପ୍ରେମକୁ ମୋର । ଏଣିକି ନ ବଳେ ଉତ୍ସାହ ଗୋ । ୪ । ଜଗନ୍ନାଥର । ହୃଦୟେ ଚିର । ନ ଶୁଣି ଦେବକି ଜଥାଲୁହା ଗୋ । ୫ ।

ମୁଖାବରୀ—ତାଳ ଅଡ଼ତାଳୀ ।

ଦୂତୀ—

ଭ ଉତ୍ସବ ରେ ଶ୍ୟାମକୁ । ପ୍ରାଣସ୍ୱଜନ ଯାଉଛି । ଘୋଷା ।

ଦେଇ ଅଛିତୁ ପଦ୍ମ । ଘଡ଼ିକେ ଲାବଣ୍ୟନିଧି ରେ । ବଢ଼ଇ ଭଲାଣି ଯାମକୁ । ୧ । ତା ଦୁଃଖବାଣୀ ଯା ଶୁଣି । ଭୁଜ ଦେଲୁ ଗୁଣମଣି ରେ । ଅଛିତୁ ନିଜା ଜଳମକୁ । ୨ । କହ କେତେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା । ମୋତେ ଯୋଗାଣିଲକ୍ଷ୍ମୀ ରେ । ପଠିଥାଇ ଶ୍ୱଳେ ଶ୍ରୀମକୁ । ୩ । ଏବା ସେ ଭବେଶାଲ କୁଞ୍ଜେ । କହି ଶ୍ରେଣୀସ୍ତ୍ରୋତ୍ରେ । ଧ୍ୟାନ କରଇ ତୋ ଅଳମକୁ । ୪ । ଅଳୀ-ରେଳୋଚ୍ଚଳ ଥଇ । ବୋଇଲେ ଜନଭଶୋଧ ରେ । ଲଳତା ଦେଉଛୁ ଦାମକୁ । ୫ । ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଲକ୍ଷିତ । ନ ଛୁଟୁଁ ଅଳୀ ପଣକୁ । ବୋଲେ ବୋଇଲା ବନ୍ଧମକୁ ।୬।

ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟ ।

କୁଞ୍ଜ ।

(ଶ୍ରୀରାଧା, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ଦୂତୀ, ଲଳିତା, ବିଶାଖା ।)

ରାଗ ସୁରଟ—ତାଳ ଝୁଲା ।

ଶ୍ରୀପତି—

ମଧୁମଣ୍ଡଳା ତୁ ନ ମାର ମାର ରେ । ପଦ ।
ସେଜ ତୋ ଅବଧାରେ ରଚିଛି ମୁଁ ଅନେ
ତୁ ଆଉଁ ଥାଇ ଏ ସଂସାରସାର ରେ । ୧ ।

ଚଉଚ ମଣିସ୍ତମ୍ଭ — ଯଉଛଚାକୁ ଗଣ୍ଡ
ଶିଖ୍ରଷଧିଜ ଅଙ୍ଗୀକାର କା'ର ରେ । ୨ ।
ତପ୍ତ ଜାଳନ୍ତେ ଖଳ — ଦରଜ ଜଳୀ ସୁଧ
ଭରଣି କଳ୍ପର୍ଣ୍ଣ ଅଗାର ଗାର ରେ । ୩ ।
ନେଳ-ଭଞ୍ଜଲଭର — ନେତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରକ୍ ନାର
ଚକ୍ରେ ଜାହୁଁଙ୍କ ଅହା ଧାର ଧାଇ ରେ । ୪ ।
ଅରେ ଉଚ୍ଛିପ୍ରତିମା — ଅଭଉ ଏବେ କ୍ଷମା
କହୁବ ଭୋ ହୃକୁମ ଖର ଖର ରେ । ୫ ।
ମୋ ଧନ ସ୍ତୁଅ ଗ୍ଳଚ — ମଦନବାଣ ଚାଳ
ଦେଲାଣି ମୋ ଦୁବସ୍ଥ ଅଉପାର ରେ । ୬ ।
ମୋ ଖପଥଞ୍ଚ ମଥା — ଟେକ ଭକ୍ତ ରୁ କଥା
କହେ ଶ୍ରୀ ଜଗଦେବ ଚୋଇବାର ରେ । ୭ ।

ଖର ଭୋଡ଼ି ପରଜ—ଏକତାଳୀ ।

ଦୃଷ୍ଟ—

ରେ ସଜନ, ଅଜ ଭୋର ଏ କ ସୃଷ୍ଟି । ଗନ୍ଧଧୂଳ ଯଦେ ମଇଦିଲେ ମଦେ ଲଭ ସିନା ଅଙ୍ଗରଛି ରେ । ପଦ ।

ଯାହା ପାଇଁ ତପ କ୍ଳେଶରେ ଯ୍ରତିପତନ୍ତ୍ର ହଳା ପଇ ଦେଖ । ଏବେ ସେ ଶରଣ ପଶିଲେ ଚରଣକମଳେ ତ ପେଲଦେଉ । ୧ । ଅରେ ଯା କଟାକ୍ଷ-ଲକ୍ଷ ହେଲେ ଲକ୍ଷ ଇନ୍ଦ୍ର ପଦ ମଣ୍ଣ ତୃଣ । ତାହାଙ୍କ ଜଣେଥ ନେଲ୍ଲ ଅପଲ୍ଲଧ ନ କହୁଁ ଲବେ କରୁଣା । ୨ । ଲୋଡ଼ିଲି ଯାହା ପ୍ରୀତି ଧନୁ ଥାଉ ଦୁଷ୍ଟଙ୍କର ଚଉପଣ ଛାଡ଼ି । କଳେବେ ସେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧନୁଦ୍ଧର୍ମ ପାଣି ଖେଳେ ଦେଉଛୁ ଛୁଆଡ଼ି । ୩ । ଯାହା ଦେଖ-ଅଦ୍ୟେ ଜ ଜଳ ହମିଙ୍କେ ସ୍ତଉଧପନ୍ତ୍ରଉପାଶ । ତା-ଗ୍ରହଣସୁଣି ନ ଲୁଚଲା ପଇ ବାହୁଁକ ମୋତ୍ର ଶ୍ରୀମକ୍ଷ । ୪ । ଯାହା ଉଦ୍ଧେ ଭଳି

କଳ୍ପିଲ୍ଲୁ ବସି-ଉଦଧିଅଜାରେ ଯାଉ । ସେ ଚକୋର ହୋଇ ଧରଛନ୍ତି ଚିତେ ଲଭି ହୃଦେ ନ ଛଡ଼ାଉ । ୫ । ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ଭଗତ ହେଲା ପର ହୋଇଲେ ଦେଲେ କ ଭବ । ମୁକୁନ୍ଦ ଧନ୍ଦ କ ଭବ-ଭଜନ ଭଜେ ଶ୍ରୀ ମୁକୁନ୍ଦଦେବ । ୬ ।

ରାଗ ଖୋଦବରାଡ଼ୀ ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ହେ ମୋହନ ପ୍ରୀତିରେ ନାହିଁ କାରଣ । ଘୋଷା ।

ଅପବାଦ ଜାଗରା ବାଜିଛି ନୋପୁର । ଖାଶୁ ଜଣନ ଦୂଷଣ ।୧। ବଣ ଯାମୁନ ହୋଇ ନ ଜାଣ ମୁଁ ବସିଲି । ଏବେ ହୋଇଲା ମରଣ ।୨। ଦୂରେ ଥିଲେ ଅରତି କଲେ ସେହି ଅରତି । ଏବେ ମୁଁ ଜାଣିଲି ପୁଣ । ୩ । ବୋଲନ୍ତି ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ମାଧବ ଯେହୁ ଗାଥା । ଘଇଲ ବଡ଼ ଲକ୍ଷଣ । ୪ ।

ରାଗ ଖମାଜ । ଆଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀପତି—

ଜନ୍ମରୁ ମୋର ଚିନ୍ତା ଇଷାଣ ପୂଜା ରେ । ଘୋଷା ।
କାହ୍ନ ହୋଇଲୁ ଧର   ଲୋଷ ନ କର ଗୋର ।
ତାହ୍ନ ବଦନେ ଦେଇ ଭୁଷି ବସ ତା ରେ । ୧ ।
ଶାଣି ମଦନ ଶର   ହୁଁଣି ଜନଠ ଉର ।
ତାଙ୍କ ଭ୍ରମଣ୍ଡ ବଳୁ   ପାଣି ଚିଅ ନା ରେ । ୨ ।
କ ହୋଷ ଭଲ ଉଦ୍ଧ   ବଡ଼ାଣ ଭକ୍ତ ସ୍ନେହ ।
ଦେ କ ଭଣ୍ଡୁ ଲୋଚେ, ଦେନା ଭର ନା ରେ । ୩ ।
ଅଭଦ୍ରବୃଷ୍ଟି ଅନ   ଅଛ ସୁରତେ ଦୋଷ ।
ଶ୍ରମ ଚନ୍ଦ୍ର ମନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରବାମନା ରେ । ୪ ।

ରାଗ ଅଷ୍ଟାବକ୍ର—ତାଳ ଝୁଲା ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ଯେଉଁ ପର ଅନୁରାଗ । ଭଣ୍ଟ ବିଲ ଭନୁ ଭ୍ୟାଗ ଗୋ ସଖି । ପଦ ।

ଛଗାଇ ମାରଇ ରାଧିଯାବ ଦେହ ଅତ୍ୟରେ ଲଗାଇ ଦାଗ । ତଳା ଦେଇ ସୁର୍ଣ୍ଣ କଗାର ଢ଼ୁଷାଇ ଲଗାଇ ହଳଙ୍କ ଦାଗ । ୧ ॥

ଷଣୁ ଦାଷ ମେରୁ ଗରୁ ହୋଇବାରୁ ନ ଲୁଚେ ଅନ୍ଧାର ଅଗ । ଦଣ୍ଡି ଶଣ୍ଟୁ ଥିଲେ ନାଥ ଉପରକୁ ଷଣ୍ଡି ଯାଇ ଫୁଲ ଯାଗ । ୨ ।

ଉଣ୍ଟାଇଲେ ଦେଖିଲେ ଚୁନ୍ଦ୍ରଜନ ଗାଢ଼ମଣ୍ଡ ଉରଜନ ଦାଗ । ମନ୍ମଥ ବାଡ଼ି ଘନଶ୍ୟାମଙ୍କରେ ଦେଉଥାଇ ଲାଗ ଲାଗ । ୩ ।

ଛଳନ୍ତର ପଢ଼ି ବୋଲେ ଶୁଣ ଦୂତୀ ଶ୍ୟାମରେ ନାହ ବଇଗ । ତାକୁ ଭଜିବାରୁ ମୋର ମରମରେ ମାରେ ମନ୍ମଥ ନାଗ । ୪ ।

ଅଭିଷେମନ୍ତ୍ରୀ ।

ଶ୍ରୀପତି—

ଜାଣିଲ ଜାଣିଲ ଧନ ପୀରତି ଚଷମ ରେ । ଲାଗିଲେ ଛେଷ ନ ଛାଡ଼ଇ ତୁଷଇ ଚଷମ ରେ । ଘୋଷା ।

ଦୋଷ ଭଲେ ଯାଯାଯ୍ୟରି ଦେହୁ ମୃତ୍ତିକନ ରେ । ଉଲୁ ଚଢ଼ ବଙ୍କୁ ସୁତ ମୋର ଏହୁ ଜ୍ଞାନ ରେ । ୧ । ମାନନୀ ହୋଇଲୁ ଘଦେ ନ ଚେଳୁ ଅଜନ ରେ । ଏ ଘୋର ସଙ୍କଟ ଦେଲୁ ଧନ ଲୋଭ ସ୍ନେହ ରେ । ୨ । ଏ ଲୋକରେ ମର୍ତ୍ତ ଦେହୁ ନ ଲଭ ଶମନ ରେ । ଚଷ୍ଟୁ ଜାଣିଲ ମୋର ଭଇମଟ ଜାମ ରେ । ୩ । ଭୂଷ୍ଟବନ୍ଧୁ ବୋଲେ ଉତ୍ତେ ଘଟଣ ଏଥିନ ରେ । ଏ ହେତୁ ଶ୍ରୀଭିକ ଚନ୍ଦ୍ର ନ ଥିର ଘା ଜାମ ରେ । ୪ ।

ଷଷ୍ଠ ଅଙ୍କ ।

ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ ।

—❀—

ଉଦ୍ୟାନ ମଣ୍ଡପ ।

(ଶ୍ରୀମନ୍ତ, ଲଳିତା, ଚମ୍ପକା ଉପବିଷ୍ଟା ।)

ରାଗ ଭୈରବୀ—ଅଡ଼ତାଳ ।

ଚମ୍ପକା—

ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖି ଅଗୋ ରାଧେ କ ଯୋଗଲ୍ ମନା । ଚାହିଁ ଛବି ଯାହାଂ-ମାନେ ଜନ୍ମିଥ୍ୟ ଛଳା । ଘୋଷା ।

ସୁନ୍ଦରୀ ବ୍ରଜରମଣୀ,—ବୃନ୍ଦ ମଧ୍ୟ ଶିରୋମଣି, ମୃଦୁସ୍ମିତା ବଲ୍ଲଭରୁ ନ ଯିବୁ ଯମୁନା । ୧ । ରୋଗେ ଦେଖିବାକୁ ମନ, ହେଉଥାଇ ପ୍ରତିଦିନ, ପଥେ ଛନ୍ଦ କହିଅଛୁ, ସେ ଛଇଳଛବା । ୨ । ଚଲ୍ ଲାଲୁ ପୁରେ ବାଇ, ଦେଲ୍ ଲୁଚିଲୁ ବାହାର, ଚାଲୁଅଛୁ ବୃନ୍ଦାବନେ, ବଂଶୀସ୍ୱନେ ଲୋ ନା । ୩ । ମାନଗୋବନ୍ଧ ଛଡ଼ାଇ, ମାନ ଛଲେ ନ ଲଢ଼ାଇ, ତା ନବ୍ୟନମ୍ରନ ବାଜି, ହୋଇଯାଏ ଉନ୍ନା । ୪ ।

—ଃ❀ଃ—

ରାଗ ଶରଭ—ତାଳ ଝୁଲା ।

ଶ୍ରୀମନ୍ତ—

ଯାହା ଇଚ୍ଛା ତାହା ହେଉ । ଲୋ ଲଳନା ।

ତାଡ଼ରଲା ବନ ଲଢ଼ଗଲା ମଲ [illegible]ଭଃ ଅଭୟ ଏ ଅଛୁ । ଘୋଷା ।

ଲକ୍ଷିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୋ କଳ୍ପନା ଭକ୍ଷିଲେ ବସ୍ତୁ ବହୁବିଧ ବାଟ ।

ବୃଷଲେ ବଚନ୍ତ୍ରେ ଅପ୍ସରାଣୀମାନେ ନ ଭେଟିବ କଦର୍ଯ୍ୟଃ । ୧ ।

ଶିରୀଷ ଗିରୀଶ ଶିଖରେ ଦେଇ ତୁଳସୀ ଚମ୍ପକରାଶି ।
ନାଗରବର ଅମୂଲ୍ୟ ହେମ-ପ୍ରେମ ମେଢୁ ସେ ଫଳେ ଅଛି । ୨ ।
ଚିତ୍ତର ମଁ ଅଗ ଲଗ ଲାଜ ଭୟାଜ ଗଉରବର ସେବକୁ ।
ଶ୍ୟାମ ଚାମରସ ପାଦରେ ଶାଦରେ ଦଳଅଛୁ ଏ ଦେବକୁ । ୩ ।
ପୀତବାସ ବାସ ଭଲେଣି ଲକ୍ଷଣେ କ୍ଷଣେହେଁ ଛୋଡୁ ଅନ୍ତର ।
ଭୂଷଣ ଅନ୍ତରଙ୍ଗେ ସେ ମନ୍ତ୍ରବର ସତ ଜବନ୍ତର । ୪ ।
ଧରାଧର ପ୍ରୀତି ଭଲିଧନେ ବନ୍ଧୁଧନେ ଏ କାଳଣେ ଗତି ।
ସୁକ୍ଷେ ଦୁଧ ଭାବେଅବଶ୍ୟ ରାଧା କହି ଅଟେ ଏ ସୁଷ୍ଠୁ ସ୍ତୁଷନ୍ତି । ୫ ।

—:※:—

ଶ୍ରୀ·ରାଗ—ଆଦି ତାଳ ।

ଭଣାଣ—

ବାଜୁଛୁ ସହୁ ବାଞ୍ଛା ରେ । ଭୋ ନାଦେ ବ୍ରଜବନ୍ଧାରେ । ଘୋଷା ।

ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ତୁ ଥିବାର, କାନନ୍ ସେ ଅଛିବାର, ଧନାଯନ୍ତ ଚମତ୍କାର, ଗାବନା ତୋର ଲାଗିଲ । ୧ । ବ୍ରଜବଧୂ ପୀତପଟ୍ଟ, ଭୋ ଗାଲଶାଢ଼ୀ ପାଲଟ୍ଟ, ହେଲାଇବାକୁ ବାଟ ଘାଟ, ଘୋଷରେ ଭଲେଣି ବାଟ । ୨ । ଯାଇ ଯମୁନା ପାଣିକୁ, କୂଳାଇ ତନୁ ଘଡ଼ିକୁ, ଶ୍ୟାମଲ ଲାପଲ୍ଲବ, ଅନାଇଥିବ୍ କାହ୍ନୁଁ ତ । ୩ । ଲକ୍ଷ୍ମୀଲା ଲବ୍ଧାବଳୀ ଶିଖଣ୍ଡ-ଖଣ୍ଡମଣ୍ଡନ, ଲକ୍ଷ୍ମୀବାର ବାରଣ, ଜପି ରାଧେ ରାଧେ ବୋଲ । ୪ । ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହନ୍ତି, ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ସୁଦ୍ଧ ଅଛନ୍ତି, ଅପଣାର ଦୋଷ ଲୋଡ଼ ପଦେ ଦିଅନ୍ତୁ ଲଗାଇ । ୫ ।

—:○:—

ରାଗ—ଲଳିତକାମୋଦୀ ।

ଶ୍ରୀମନ୍ତ—

ଅଟେ ପ୍ରିୟସହୁ, ଛାଡ଼ି ପଥର ଭଣ୍ଡାର ସହୁ ସହୁ । ଘୋଷା ।
କେ କେତେ ଯମୁନା ଯାଇ ଛାହିଁ । କେ ଶ୍ୟାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ପ୍ରତୁ ନାହିଁ ।
ଘଟ୍ଟାହ୍ୱୟଲରେ ବୃନ୍ଦାଗିଗବାଦ କାଳିମାର ମୋର ଯାଉ ଜାହୁଁ । ୧ ।

ଛାଡ଼ା ସଙ୍ଗ ସ୍ନେହ ଗୁଣମଣି । କର ତାହିଁ ଅବା ତୁଟେ ପ୍ରୀତି ।
ସେ ତାଙ୍କ ନ ଅଛୁ ଏବା ମୋତେ ଛୁଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଛିନା ଦିବା ରାତି ।
ଅଗୋ ପ୍ରିୟବତି । କେମନ୍ତେ ଧରିବ ରହୁବ ଧୃତି । ୨ ।
ଦେଇ ତାହିଁ ଭରଜନ୍ତେ ବଳ । ଛାଡ଼ା ଉଲ୍ଲସିତ ବନମାଳୀ ।
ଶ୍ୟାମବନ୍ଧୁ କଥା ମୋ ନାମେ ଲଗାଇ ଭଗାଇ ଦିଅନ୍ତି କରତାଳ ।
ଅଗୋ ପ୍ରିୟ ଅଳି । ଭୁଲ୍ଲା ଅପବାଦେ ମନ ଯାଏ ଜଳି । ୩ ।
ଦୋଃଖ ଅଛିଥିଛୁ ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା । ହରଷେ ଦେଲି ବଗାଇଦେଲ ।
କି ଭରଭ କୋଳି ଗାଲ୍ ଖଲ୍ ଦଗ୍ଧି ଛଣିପାକ କେତ ଲୁହେ ଦଶା ।
ଅଗୋ ମୁଗଦୃଶା । ଯ୍ରଜ ଏଣିକ ମୋ ପ୍ରାଣ ଛୁଟିଅଛା । ୪ ।
ହୃଦି ଭ ଦୀନବନ୍ଧୁ ଗୀତେ ଭଣି । ରାଧା ବାଧା ଦେଖି ସଙ୍ଗୀଶ୍ରେଣୀ ।
ବୋଲନ୍ତି ନବୀନା କିବ ଭୁ ବମନା ଯାହ୍ନୁ ଭଜଭଲ୍ଲୁ ଯଭ ମଣି ।
ଅଗୋ କୀଣାକାଣି । ଭୁଲ ନ କହେ ଯେ ଯାର ଅନୁକୂଣୀ । ୫ ।

—:O:—

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ।

—*—

କୁଞ୍ଜ ।

ଭାଳ ପଦ୍ମପଃ ଝୁଲା ।

କୃଷ୍ଣ—

ପୀତପଟ୍ଟ ଚଷଃ ଯ୍ରୀତି କର ଶ୍ରୀମଣ୍ଡଳି ଚଢ଼ାଇଲ କେ । ଘଦ ।
ଲଭବାକୁ ମୋ ସଖୀସଙ୍ଗ । ଭଲ ଦେଖେ ଉପାୟ ରଙ୍ଗ । ଅଙ୍ଗନା-
ଗାର ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗବେଶକୁ ଯା ଅନଙ୍ଗ-ଲଙ୍ଗେ ଲଢ଼ାଇଲ କେ । ୧ ।
ଛୁଇ ଭଲ୍ଲ ବଂଶୁଳି ପରେ । କତ୍ରୁ ପାଲୁ ନୋହେ ସହରେ । ଏବେ
ସେ ଉଲ୍ଲଠି-ରମଣକୁ ଅଣି ଧରଣୀ ଧୂଳରେ ବଢ଼ାଇଲ କେ । ୨ ।
ଭଗାଇଲ ଶୁଭ୍ରି ମିଠା । ଲଗାଇଲ କଳଙ୍କ-ଅଠା । ବସ୍ତକଛା ମାର

ତନ୍ତ୍ରପଣ କର ପୌରୁଷ-ପତାକା ଉଡ଼ାଇଲ ହେ । ୩ । ଭଗୀରଥ ଭଳେ ଏ ଗୀର । ଲାଭ ହେବ ଏତେ ମାତର । ଦୁଷ୍ଟକନ୍ଦୁଭା ନ୍ତେମା-ବେଇକି ଯା ଜନ୍ମାଶାସ୍ତ୍ର ଅଣି ପଠାଇଲ ହେ । ୪ ।

ରାଗ କାମୋଦୀ—ଏକତାଳ ।

ଶ୍ରୀପତି—

ତନ୍ତୁ ହୃଦୟ କାହିଁ ଗଢ଼ିଲା ରେ । କହିଁ ପୀରତିପଥ ଫୁଟିଲା ରେ । ପ୍ରଥମ ଦେଖେ ନୟନ, ସ୍ନେହ ହୋଇଲା ଜନ୍ମ । ମୃଗାଙ୍କ ଢଳା ପର ବଢ଼ିଲା ରେ । ଯଥା କୁସୁମ ରଙ୍ଗ, ଛାପିଲେ ହୋଏ ଭଙ୍ଗ । ସେପର କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଫୁଟିଲା ରେ । ୧ । ଅଦେଖ ଶୀର ନୀର, ବୋଲୁ ଯେ ଆସ୍ତ୍ର ଜଳ । ତହିଁ ଭା ଚନ୍ଦ୍ର ବଢ଼ ପଡ଼ିଲା ରେ । ସେ ପ୍ରେମଲତା କରେ, ଛେଦି କୋପ କୁଠାରେ । ରୁପିବା ହୃଦେ କ ନ ପଡ଼ିଲା ରେ । ୨ । ଦେଇ ଏତେ କଦନ, ସୁଖେ ସେ ନେଲା ଚିନ । ମୋ ତନୁ ଛିନ୍ନ ଲୁଚ ଯୋଡ଼ିଲା ରେ । ଘର୍ଷି କ୍ରୁଦ୍ଧ ମାନସ, କର କ ମନ ବଂଶ । ମୋଠାରୁ ନେଇ ଛନ୍ଦି ଛିଡ଼ିଲା ରେ । ୩ । ଗଗନ ନୀରଧାର, ଶୁଭଇ ସର ମୋର, ମନହିଁ ଅନଙ୍ଗ ଆଗ ଏଡ଼ିଲା ରେ । ଦକ୍ଷିଣାର ଭୁଜଙ୍ଗ, ଶ୍ୟାମା ଦ୍ୱାପନ୍ତ୍ରି ଦୁଷ୍ଟ । ମୋ ନାଶ ଯଶ ରାମା ଲୋଡ଼ିଲା ରେ । ୪ ।

ରାଗ ବଙ୍ଗାରଢ଼—ତାଳ ଏକତାଳୀ ।

ଦୂତୀ—

ମୋହନ କ କହିବ ସେ ରଜନରଙ୍ଗୀ ଦେହନା, ଦେଖିଲାଶିଣି ଛଡ଼ିଗଲା ମୋ ଚେତନା । ଘୋଷା ।

ଶୁଣ ହେ ନନ୍ଦସୁ ଦ୍ୱାର ତୁମ୍ଭ ନାମ ଧର ଧର, ଢାଳକୁ ଢୋଇଛି ସେ କେତେଙ୍କଡ଼ନା । ୧ । ଜହ୍ନଭ ପା ବଚନ, ଶୁଣିବା ଆଣି

ମୁଁ ତବ ହୋଇ ଧାଇଁ ଅଗ୍ନିର ବହ୍ନିବାକୁ ସିନା । ୨ । ଅଞ୍ଜନ ଚାପ୍ପ ଭୂଷଣ, ହୋଇ ଗଲାଣି ବସନ, ହେବଳ କଣ୍ଠରୁ ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗତି ଲଜ୍ଜା । ୩ । ପ୍ରାତଃସମୟର ଶଶୀ ପରିରେ ଗଲାଣି ବିଣି ଜମ୍ବୁନଦକଳକର ସ୍ଥାଃଟକ ବରଣା । ୪ । ଶ୍ରୀଳବାଙ୍କରାଜ ଭଣି, ମିତ୍ର ନୂଦେ ତୁଷ୍ଟ ବାଣୀ, ଯେନ ବେ ଶ୍ରୀବର ଏବେ ଭା ସଙ୍ଗୀ ବେଦନା ।୫।

—:୦:—

ଅଠତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀପତି—

ଜାଣିଲି ତା ରୀତି ଏବେ ମୁଁ ପ୍ରକଟ ଲବେ ସରାଗ ନାହିଁ । ଘୋଷା ।

ଥିଲେ ଗୁରୁଜନ   ଚାଲେ ହେ ନଖିନ
  ଦେଖି ଏବେ ମୋତେ ନ ଶୁଦ୍ଧେ ଧନ । ୧ ।
ନ ଦେଖିଲେ ମୋତେ   ଦୁଃଖ ଘେନେ ବେତେ
  ସେ ପ୍ରୀତି ଯାଉଛାଇ ଦେଲାଣି ଚଲେ । ୨ ।
ଭରଥିଲା ଭାଇ   ଭରିଦେଲା ପର
  ତା ଶିକ୍ଷାରୁ ଦୃଢ ହଲାଣି ପଥର । ୩ ।
ମୋ ଛାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ   କରେ ହେ ସାଜନ
  ଶସ୍ତ୍ରହେଲା ନାହିଁ ହ ସେଜ ମନ । ୪ ।
ଦୀନବନ୍ଧୁ କହୁ   ହ ନ କରେ ବର୍ଜ୍ଜି
  ଜୀବ ଥିଲେ ବେଳୁ ହ ନ ଦେଖଇ । ୫ ।

ରାଗ ତୋଡ଼ି— ଏକତାଳୀ ।

ଦୂତି—

ଦୋଷ ଛାଡ଼ିାଅ ହେଲାଟିକ ବଲ୍ଲଭଦ୍ଧାରୀ । ପଦ ।

ଛାଡ଼ିଲ ଯମୁନା କୂଳ, ନୀଳମଣି ଗଡମାଳ, ଗଲା ଯେବେ ଯମୁନା କଳ । ୧ । ନି ,ମାଳ ଅପଗିର୍ବ, ହେ ଯେବେ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରୀତି ସ

ଉଡ଼ିଲାଣି ଭ୍ରମରୁ ତାହାର । ୨ । ଜାତୁ ଶିଖିଛୁ ଏ ସାରି, ଲୁଚ ପାଏଁ
ଚୁମ୍ବ ଥୀରି. ଏଣୁ ଶୁଣ ଜାଣ୍ଠି ତା କହାର । ୩ । ସଙ୍କେ ରାମକୃଷ୍ଣ କଲା,
ଦେଖ ଦେଖି ଧରି ଦଲା, ଏବେ ଫିନା ନୋହୁଲା ତାହାର । ୪ ।

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ ।

ପ୍ରଦୋଷ ।

(ଶ୍ରୀ ରାଧା ଓ ଲଳିତା ପ୍ରଭୃତି ସଖୀବୃନ୍ଦ ।)

ରାଗ ଭୈରବ— ତାଳ ଝୁଲା ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ଶ୍ୟାମକୁ ଦେଖିଲେ ଅରେ । ମନକଥା କହୁବ ରେ । ପଦ ।
ତାଙ୍କ ନାମକୁ ଅକ୍ଷରେ   ପଶିଲା ମାତ୍ର ମନରେ
ଉଠେ ତୁଳେ ପାପମନ ଏହା ମୁଁ କ ସହୁବ ରେ । ୧ ।
ହୋଇଛୁ ବସନ୍ତକାଳ   ରାବ ଦେଉଛି କୋକିଳ
ମୁଁ ତ ବିରହିଣୀ ନାରୀ କେବେ ଦୁଃଖ ସହୁବ ରେ । ୨ ।
କଣ୍ଠ ଅଗେ ପକ୍ଷିବର   ପ୍ରାଣେ ଯୋଗିଥିବ ହର
ପର ପକ୍ଷ ହଲେ ମୁଁ ତ କେବେ ପର ନୋହୁବ ରେ । ୩ ।
ରାମକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ମତି   ଯଦି ବୁଡ଼ି ଗଲା ତତ୍ତ୍ୱ
କେତେବେଳେ ଶ୍ୟାମ ଅଙ୍ଗ ମୋ ହୃଦରେ ବହୁବ ରେ । ୪ ।

ରାଗ କେଦାର—ତାଳ ତ୍ରିପୁଟା ।

ଲଳିତା—

ଖେଳାପ ତୁ କେଲୁ ରେ । ଖେଳାଲୋଳାକଣ୍ଠିକାଷି କି ସାହସ ହଲୁ ରେ
ଶଙ୍ଖ ହୋଇ ମୁରଲୀକୁ କ୍ଷୁମ ଜାଣିଲୁ ରେ ।   [ପଦ ।
ଶୋଚନୀୟ ହଜହୃଦ-କେଦାରେ ବସିଲୁ ରେ । ୧ ।
ଖିଅଲପରି କ ଯତ୍ନ ମନରେ ଲାଜଲୁ ରେ ।
ଶତବାର ହୋଇ ବଳାତ୍କାରକୁ ଶୁଭନ୍ତୁ ରେ । ୨ ।

ଖାଇଦେଇ ତ ଅମଳ ଅଚେତା ହୋଇଲୁ ରେ ।
ଖାଲିଖଣ୍ଡାଧାର ଖଃ ବସ୍ତ୍ର ଖୋଇଲୁ ରେ । ୩ ।
ଖଣ୍ଡ ସ୍ତୁପ ଝୋଉଁ ଦେବା ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ପାଇଲୁ ରେ ।
ଖମଣିମଣ୍ଡଳକୁ ଛୁ ଭଲ ବଢ଼ାଇଲୁ ରେ । ୪ ।
ଖଃ ଅଷ୍ଟହୁର୍ଗନାଥ ଘୋଷାବେ ପଡ଼ିଲୁ ରେ ।
ଖଣ୍ଡକରେ ଧନ ଦେଇ ପଦେ ନ ବଢ଼ିଲୁ ରେ । ୫ ।

ସ୍ୱର ହିଁ ଝିଃ—ଢାଳ ପଦୁପଃ ।

ଶ୍ରୀମତ୍ତ—

ସଖି ଛୁଟି ଯା ରେ ମୋର ନାରେ,
ଶ୍ୟାମଠାରେ, କହ ବାରେ । ପଦ ।
ଛୋଇ ଅବଶରେ, ମୋ ବିନ ନ ସରେ, ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି କସୁଧାରେ ।
ରହିଛ ରସରେ, ପ୍ରତିକିଦରରେ, ତାଇ ବଚନସୁଧାରେ । ୧ ।
ମୋର ଏ ଦୋଷରେ, ଏ ଘନ ରୋଷରେ, ଅଛିତେ ମେଘ ଖରଧାରେ
ତା ପେଲୁଣରେ, ରହିବ ଯଶରେ, ସହେ ବଲହବାଧାରେ । ୨ ।
ହେଲେ ରୋଷରେ, ରତିଚନ୍ଦ୍ରାସରେ, ସ୍ୱସିବଃ ହରାଧାରେ ।
ତାର ମାନସରେ, ଜୋହିଲେ ଲେଶରେ, ଦସ୍ତୁ ନେ କାଟି ସ୍ୱଧାରେ । ୩
ଅତ ମୋ ଡାକରେ, ହଣୀ ପ୍ରବେଶରେ, ବୃନ୍ଦ ଅଣି ଉଭାରେ ।
ଅଚିହ୍ନଷରେ, ଛଣେ ଏ ଉଷରେ, ଭ୍ରମନ୍ତେ ଦେଉଁ ଡାରେ । ୪ ।

ସ୍ୱର ଏମନ ବଲ୍ଲାଣ—ଅନ୍ତଭାବ ।

ସଖୀ ରାଧାଙ୍କ ପ୍ରତି—

ପର ମଣି-ଉରମଣି ହେଲୁ ଭରମଣି ଛାଡ଼ି ରେ । ପଦ ।
ମୋ ଜୀବନ ବାହିଁ ବଳାଇଲ । ଯୋଚି ଅଣିଦିଅ ଅଢ ହୋଇ
ଜଳଷ୍ଟି, ଝଲ୍ପେଛି ଏବେ ଛକେ ଭଲ ଛାଡ଼ି ରେ । ୧ ।

ଜାଣି ତୋହର ମାନସ କଥା । ଅର୍ପିଥିଲୁ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କେତେ କଥା
ସନମଣ, ସୁନଗନ୍ଧ, ଅଛି ଯତନେ ସଜାଡ଼ି ରେ । ୨ ।

ଦମ୍ଭ ଇନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତମଣିରେ ଖଚି । ହେମ୍ବରଳ ଦ୍ରବେ ଦେଇ ମନ
ସୁଧା ଧାରା; ସୁଧାଧରା-ତଳେ ଦେଲୁ ତ ଅଜାଡ଼ି ରେ । ୩ ।

ଗୋପ ଯୁବତୀଙ୍କ ଶିରୋମଣି । ତୋ ପଦ ଭକ୍ତି ଭଣିଲା ପୁଣି ।
ଲୁଚେ ଧନ, ତୁ ଯେ ଦୁଃଖ-ଶାନ୍ତ୍ୱୀ ନ ଭଣିଲୁ ଭଜି ରେ । ୪ ।

ଯାହାପାଇଁ ଶିବ ପଡ଼ିଥାଇ । ଯାହାଙ୍କ ପ୍ରୀତିକୁ ବଳୁ ଥାଇ । ତାଙ୍କୁ
ଦୁଃଖୀ ଜନ ସୁଖ-ମୂଳ ଦେଲୁ ତ ଉପାଡ଼ି ରେ । ୫ ।

କୋଧ ଜଦେ ଅଷ୍ଟବର୍ଗ ନାହିଁ । ବନ୍ଧି ହୃଦୟରେ ଦେଲା ଏହା ।
ଏବେ ଗଲ, ନନ୍ଦଲାଲ-ମନ୍ତୁ ମାନ ଦେବା ଛାଡ଼ି ଲୋ । ୬ ।

ଭୈରବୀ— ଏକତାଳୀ ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ନ ସଲେ, ମୋ ବିନ, ଦୀନବନ୍ଧୁ ଲାଗି ।
ଦୀନ ଗୃହନ୍ଦନ ଏ ଦିନ ରଜନୀ ।
ବହିଚ ପଥ ଚାହିଁ । ଘୋଷା ।

ଚନ୍ଦ୍ରିକାଲୁ ଦିନ ହେବ ଗୋ ସୁଦିନ
ଦୀନବନ୍ଧୁ ଯେବେ ଦେବେ ଦରଶନ
ଏ ଦିନ ନ ଯାଇ ହୋଇବ ସେ ଦିନ
ସୁଖ ସମ୍ପଦ ଶ୍ରେଣୀ । ୧ ।

କୁଞ୍ଜବନ ତେଜି କୁଞ୍ଜ ବନୋଦିଆ
ବୃନ୍ଦାବନେ କ୍ରୀଡ଼ ଜଳେ ଯା ହେବ ସ୍ୱା
ମଞ୍ଜୁ ଚନ୍ଦ୍ରମାଳ ଗୃହିଅଙ୍କ କୁଞ୍ଜ
ବନ୍ଦ ହୋଇବେ ଲାଗି । ୨ ।

ଜଳ ନ ପାଇଣ ମୀନ ଯେସନେ ଜଳେ
ତନୁ ତାପାନଳେ ତଳ ଯେସ୍ନେ ଜଳେ,
କୃଷ୍ଣ ସେବାନଳେ ଦଇହ୍ମିଣୀ ଜଳେ
ଜଳ ଜଳା ଅଭାଗୀ । ୩ ।
ଏ କୁଳ ସେ କୁଳ ଗଲା ଦେହ କୁଳ
ଛାଡ଼ିଲେ ଅକୁଳ ସ୍ଥଅଇ ଗୋକୁଳ
ଭଜେ ବୃନ୍ଦାବନ ଏ ଯମୁନା କୂଳ
ଭୋଳୁଲେ ଦେହ ଯୋଗୀ । ୪ ।

ରାଗ କାମୋଦୀ ।

ଘୋଷା —
ଦେଖାଇଂ ଅମ୍ଭେ ଯେତେ ଜଳିଲୁଂ ରେ । ଯେତେଲୁ କାନ୍ଦି
ବାଲା ପଡ଼ିଲୁ ରେ । ସୁଭଗଙ୍କୁ ଛୋଟି-ଛିଷା ପାଖରେ
ଲଖି ଶିକ୍ଷା ଦେବା ଏବା ସ୍ୱାଦିଲୁ ରେ । ପଦ ।

ଯମୁନାପୁଳିନବନା-ଅନ୍ନାଇଣିକ ମନା କଲୁ ସେ ଆଉଂ ବୃଷ୍ଟ ଲୁହଁ ଲୁ ରେ । ଲଟ୍ଟହରଣ କଲେ ନାହୁଂ ତ ବଦେବରେ ମହାର୍ଣ୍ଣବରେ ଅବଗାହୁଲୁ ରେ । ୧ ।

ଘୋଟ୍ଟ କଉବମୂଳ ଘୋଘ ଘୋରଜାଙ୍ଗଲ ଜବର ଲୁଲେ ଭାବ୍ବା ଶିଇଲୁ ରେ । ଘୁମାଇମାଇ ସମ୍ଭଲା ନାହୁଂ ତ ଅମ୍ଭ ସ୍ୱଯୋଗୁଂ ସ୍ତିନା ବର୍ଷି ଅର୍ଜିଲୁ ରେ । ୨ ।

ଘୋଷ ଘେନାଇଂ ଯାଇ ଜହ୍ନବା ସମୁଜାଇ ଗଟ୍ଟଲେ ସ୍ତିନା ଏବା କମ୍ପିଇଲୁ ରେ । ଘଟ୍ଟଲା ଭରତରେ ଅବଶିଷ୍ଟ-ଭ ଜନ୍ମରେ ତୋ ଘୋଷ ଅସ୍ତ୍ରଘାଣ୍ଡି ବୋଇଲୁ ରେ । ୩ ।

ଘୋଲାରେ ପଣ୍ଡେ ମଲୁ ଅର୍ଜୁ ତୋ ବୃନ୍ଦମଲୁ ଜଣ୍ଟୁଣ୍ଡି ଦଉଡ଼ିଲୁ ଉହୁଲୁ ରେ । ଘାର୍ଣ୍ଣି ଦେଉନ୍ତୁ ମାତ୍ର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବୃକ୍ଷଉପନ୍ତ ନେତ୍ରାଯା ଅମ୍ଭ ଦକ୍ଷ ନୋହୁଲୁ ରେ । ୪ ।

ଘନେ ଚପଳା ଝଲା ଲହୁଁ ଘନକୁନ୍ତଳା ରୁ ହ ଏ ଅବଲାଙ୍କ ଚହୁଲ୍ଲ ରେ । ଘାଇ ହେଲ ଏ ଉଳେ ଅଷ୍ଟଦୁର୍ଗେଷ ସ୍ପର୍ଶେ ଅବଶ ମୋହନର ହୋଇଲ ରେ । ୫ ।

—:O:—

ରାଗ ବହ୍ଳସଗୁଜ୍ଜରୀ—ତାଳ ଝୁଲା ।

ଶ୍ରୀମତୀ—

ସ୍ୱବଂଶୀ ଏହା କହବ । ଯେବେ ମୋ ପ୍ରାଣ ଯିବ । ଯୋଷା !

ତଥ ବାହ କଣ୍ଠାଗ୍ରେ ଯେବେ ଲୁଚିବ । ଶ୍ୟାମ-ତୁଳସୀମଞ୍ଜରୀ, ଚହନେ ଦେବ ମୋହର, ଶ୍ୟାମନାମ ଯନ୍ତ୍ରବର ଶ୍ରବଣରେ ଶୁଣାଇ-ଦେବ ।୧। ତମାଳଡାଳରେ ମୋତେ ବାନ୍ଧି ରଖିବ । ଯିଣ୍ଡୁ ମୋହର ଦେହି ଦହନ କରବ ନାହିଁ, ଅଇଲେ ପ୍ରାଣମାଧୋଇ ତାଙ୍କୁ ଭାରେ ଦେଖାଇ ଦେବ । ୨ । ଶ୍ୟାମ ବଂଶୀସ୍ୱନ ସଖି ଯେବେଣ ଶୁଭଇ । ସ୍ୱମସ୍ତ-ସ୍ଥାନରେ ନେଇ, ସେ ଦିଗକୁ କହି ଦେଇ, ଶ୍ୟାମରଙ୍ଗ ପଟ୍ଟେ ଯହିଁ ଦେହି ପଟେ ଘୁଅଇଦେବ ।୩। ଗ୍ରମଡତ୍ ସେ କୋଦଣ୍ଡ ସହେ ନେ-ଖିବ । ସଖି ଶୁଣ ମୋ ବଚନ, କୋହିଲେ ଏ ଅପଘନ, ଯମୁନାଙ୍କଲେ ମୋହନ-ସ୍ମରଣଘାଟେ ଭସାଇଦେବ । ୪ ।

—:O:—

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ ।

(ବୃନ୍ଦାବନେ ଶ୍ରୀମତି ଓ ଦୂତୀ)

ପିଲୁ— ଖେମଟା ।

ଦୂତୀ—

ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରୀତି କରି ମୋହନ,
ହେଲା ବଉହାଙ୍କରେ ସ୍ୱଧା ବଚନ ।
ଚନ୍ଦ୍ରପାଣରେ ରେଉ   ଅନ୍ତନ୍ଦ୍ରି ବହଚରୀ
କମଳଦଳ ଯଉ   ଶାନ୍ତିପ୍ରକୃତି ବର

ନୀଳମଣି ଝଲରେ   ହେମପ୍ରତିମା ପଣ
    କାନ୍ତେ ଶୋଭନ୍ତ ଜାଲାରନ୍ଧ୍ର । ୧ ।

ଘନକେଶୀ ସମର୍ପି ଯା ମନ ଯୌବନ,
ପିତା ପରି ଲୁଚେଇଛି ହେଲା ଉତ୍ସବ ।
ମଣିବନ୍ଧରୁ କାଟି   ଯାଉଛୁ ଛଡ଼ି ଛଡ଼ି
ହୃଦେ ଭର କରୁଛି   ସଜନୀ ଯାନ୍ତି ଗଡ଼ି
ମୋହ ଘଡ଼ିକ ଘଡ଼ି   ଢେଉନା ଯାଏ ବଢ଼ି
    ଅଭି ଉଚ୍ଚେ କରନ୍ତି ସେବନ । ୨ ।

ସେ ଯେତେ କହୁଲେ ନ ଶୁଣନ୍ତ ବଚନ,
ତାହା ମନ ନ ଶୁଦ୍ଧେ ସ୍ନେହ ଦୈବ ନୟନ ।
ଛଳ ଧୀରେ ଧୀରେ କହି   ପଳାଇ ନାଉ ହିଁ
ସ୍ୱଲେ ଭାର କରୁ   ଏ ଦଶା ଖଲା ରଚ
ଅଖାଇ ନ ଦିଶୁଛି   ସ୍ୱରୂପ କହୁଅଛି
    ହୋଇଚ ଲଣ୍ଠାଗଭ ଜୀବନ । ୩ ।

କାନ୍ତ ବେଶ ମଣିଲାଣି ଚକ୍ଷ ସମାନ,
ଝିଙ୍ଗାଶ ଅଙ୍ଗିନୀ ରେଛିଲାଣି ଅଶନ ।
ଝୁଂସୁଲୀ ଭୁଜୀ ଶପଥ   ଉଭ୍ରପଲନ୍ଧ ଭେଙ୍ଗ୍ୟା
ଶ୍ରୀଛି କଦଳା ମଞ୍ଜା   ପାଇ ପୀଡ଼ାଉରଜ୍ଞା
ହେଲା ପଥର ସେ ଘା   ଦୃଷ୍ଟସ୍ପୃକ୍ ଉଜ୍ଜ୍ୱା
    ଏହା ଦେଖିଲା ଯାପନ୍ଥନ । ୪ ।

ଘଣ୍ଟେ ଉଲ୍ୟାଇଦ ମୂର୍ତ୍ତି ଯାମର ପ୍ରଭ,
ଲୁମ୍ଭ ଅପୀଡ଼ିକ ଜନ୍ମାର ବଂଶୀବଦନ ।
ପୁଂସ୍ ଭାଗି ଭ୍ରମର   କ୍ରିବନ୍ତି ସେ ବାହାର
ଜଲ ଅଦକୁ ଭାର   ନ କରନ୍ତି କରୁର

ତୁମ୍ଭେ ତ ବଂଶୀବାଇ   ମାଳଜ ଘରବାଇ
ଚନ୍ଦ୍ର ବୃନ୍ଦାବନ ଚନ୍ଦ୍ର ଜଠେଜ । ୫ ।

ଶ୍ରୀ ରାଗ—ତାଳ ଅଡ଼ି ।

ସ୍ଥାୟୀ—

ତାହାଙ୍କ ଗୁଣ ହେଲା କରୁଣା ମୋଠାରୁ ରେ ସଜନି,
ଜଗନ୍ନାଥ । ପଦ ।

ସାର ଜଇ ମାନସେ, ଭାର ପାଇଛି ଜନେ, ମନ୍ଦି ଅଛି ହୃଦୟେ
ଚନ୍ଦ୍ରିକ ପାଇଁ ପାଶେ । ପଡ଼ି । ଶୁଣିଲା ତାହାଙ୍କ ଯେ ଧନ, ଲକ୍ଷଣ
ଜଗଣ ମନ, ଶୁଖାଇ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନ, ନୟନ ଦେଇ ଜୀବନ, ବସିଲା
ଜଇ ଗୁମାନ, ଜଗନ୍ନ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବଚନ, ଜ କହିଲା ସୁବଚନ । ୧ ।
ଧନ୍ୟ ଛାଇପଦ, ପାଶରେ ଅନୁସର, ତାହାଙ୍କୁ ଚୋଖ ଜଗ,
ଧନ୍ୟ ଅର୍ଚ୍ଚ ଜଗଇ । ପଡ଼ି । ଶୁଣିଲା ତାହାଙ୍କ ଧନ, ଲଭ୍ୟାବ । ୨ ।
ଜ ଜଗ ତୁ କାରଣ, ଲଭ ମୋତେ ଶରଣ, ମୁଁ ହୋଇବ କାରଣ,
ତୋହର ଧର୍ମ ଚରଣ । ପଡ଼ି । ଶୁଣିଲା ତାହାଙ୍କ ଧନ ଲଭ୍ୟାବି । ୩ ।
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେଉ ସ୍ନେହେ, ଶ୍ୟାମଜାଣୀ ତୁଜାଶେ, ମଦନ ଦଳଜଣେ,
ଜେଇଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିରହେ । ପଡ଼ି । ଶୁଣିଲା ତାହାଙ୍କ ଧନ ଲଭ୍ୟାବି । ୪ ।

ରାଗ ପୂରବୀ—ତାଳ ଅଠତାଳୀ ।

ବୃନ୍ଦ—

ବଂଶୀଧର ! ଶୁଣ ଗୀତର ଛାଡ଼ିକେ ନଦେଖାଇ ହେ । ଘୋଷା ।
ଜଗନ୍ନରେ ରାଣୀ ହୋଇଛୁ ଜାଗଇ । ସବୁ ସଇଲାଣି ସଙ୍ଗେଜଗ-
ଜଇ । ଦେଖିଲ ସଖୀର ଭଣ୍ଡରେ ମାଗଇ । ଜୀବନକୁ ଅଛୁ ଧର
ହେ । ୧ । ଲାଗୁ ନ ଥିଲା ମୋ ଚିତ୍ତକୁ ତାହିଲା । ସଙ୍ଗୀମାନେ
ଦେଖି ହେଲେ ଭାଙ୍ଗା । ଖାଇ ଅଇଷ ମୁଁ ଶୁଣି ଭାଙ୍ଗ ଡଙ୍ଗା ।

ଥିବ ତ ଶିବଙ୍କ ସ୍ଥାନ ଦେବ । ୨ । କଣ୍ଠାଗ୍ରେ ଲୁଳା ଦେଲେ ଭଡ଼-
ଘର । ଭ ଭଙ୍ଗଲା ପଦ ଚିହ୍ନିଲା ନାଗର । ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନେ ଦହିଣ ଦେହରୁ
ଯିବ । ବା ସ୍ମରଣେ ଯିବା ପୁର ଦେବ । ୩ । ଭୂମି ଲଭ ଯେବେ
ନୋହୁଲା ପାତର । ପଶୁବୃନ୍ଦୁ ଶ୍ୟାମ ନ ଦିଅ ଉତ୍ତର । ଅନ୍ତର୍ଗତେ
ଯେବେ ଥିଲାଟି ଅନ୍ତର । ଭକ୍ତି ବର୍ଷା ଦିଲ ଦେଖି ଦେବ । ୪ ।
ଲାଗିଥିଲେ ଛଡ଼ାଥିଲାର ଦେଖାଲେ । ଆଖି ଅଛି ମୋହ ଯିବା
ଅନ୍ଧକାରେ । ଦୁଃ କହିଅଛି ଜୀବନ ଲେଖାରେ । ପାପୀ ଛାଡ଼ ଯମ
ପୁର ଦେବ । ୫ । ଦୀନବନ୍ଧୁ ଆଉଁ ଚରଣ ଭୁଷାର । ଭାଷ୍ୟ ଭଲେ
ପଦ୍ମ ନାଭ ଏ ଅସାର । ବୋଲେ ଭକତ ଦେବଙ୍କ ଅସାର । ଦୁଃଖିତେ
ଚିହ୍ନା କରାଇ ଦେବ । ୬ ।

ଗୁଣ ଛୋଡ଼ି ଘରକୁ—ରାଗ ଏକତାଳୀ ।

ତ୍ରିପଦି—

ଏଣ୍ଟାର ମହାଲୁ ବାଧର ବ୍ୟଥା ! ନିହିଜନ ମନ ମାତ୍ର ମ୍ଳାନ କଲେ
ମାଡ଼ଯାଏ ଯୁଣି କଥା । ଘୋଷା । ଦୁଲୁ ଲଭେ ମାଝ ବୋଲ ନ ଲଭୋଜ
ମୁରଲୀବାଦ କରଇ । ଭକ୍ତ ମଉଳ କରି ତଥ ଲଭ ଭ ଦଲେ ଦେଖେଲେ
ଲଭଛି । ୧ । ଭଜ କା ଚନ୍ଦନ ଲଲିତ ଲଗ୍ନ ଭୂଷୁମଭଙ୍ଗ କଳାଦ । ଲାଗେ
ଦଶପଇ ଦିବା କଣ୍ଠ ଭଙ୍ଗୀ ନ ହୁଁଅଇ ନେନ୍ଦେ କଦ । ୨ । ଉପାୟ ନ
ଲଲେ ଛିଣାଥିବ ବୋଲି ଉପାୟ ଅଛି ନ କଲ । ଗେଲେ ବାଣୀ ଯେତେ
କହୁଲେ ପରେ ଖେଳ ବାଜିଗଲା ପଦ । ୩ । ଭୋଳା କଣ୍ଠଦଳ ଲଳକୁ
ତାହାର ବୋଲସାଏ କହୁଁ କହୁଁ । ଭସ୍ମେ ଜାଣେ ମିଶିଥାଇ ବୋଲ
ଯେତେ ଲଭେ ଲୁହୁଁ ଗୁହୁଁ । ୪ । ଅଧର ଦଳରେ ଜଡ଼ିର ଛଳରେ ମଧ-
ଲହମିଶା ବାଣୀ । ଗଉରକନ୍ଧ ଲଲେ ଯେ ହୁ ବଶ ଠଉରପଦ୍ମେ ଯେଷ୍ଠୀ
। ୫ । ସ୍ନେହପଦ ସ୍ବାଦୁ ଉତ୍କଣ୍ଠ ପଦାର୍ଥ ହୁଅଇ ଯେବେ ଶବତ ।
ଅନ୍ତହୃଦନାଶ ଲଭେ ଦର୍ଶିତ କଣ୍ଠ ଲହୁଁ ନାହିଁ କହ । ୬ ।

ରାଗ ଚୋଡ଼ି ପରଜ—ଅଠତାଳୀ ।

ବୃନ୍ଦା—

କାହ୍ନୁ ହେ, ତୁମ୍ଭେ ବଡ଼ ଦାରୁଣ
ଜଣାଗଲା ତୁମ୍ଭ ବଡେଇପଣ । ୦ ।
ସ୍ୱଚ୍ଛାପ୍ସି ନାଥ ଭରଷା ପାଇଁ ।
ଭଜି ଯାଇଗଲା ମୋ ପ୍ରାଣସ୍ୱାମି ! ୧ ।
ସ୍ୱରୂପ ଭ୍ରମର ଏକଇ ଜାତି
କାର୍ଯ୍ୟେ ଲଭିବା ଯାଏ ଜଣ୍ଡାଅଛି । ୨ ।
ଜନ ପଡ଼ୁଅଛୁ ଜନମଦଶା
ନ କର ନ କର ଲଗାଯବନ୍ଧା । ୩ ।
ବନମାଳୀ ଇନ୍ଦେ ବୁଝି ବଚନେ
ବଚନେ ବଲେ ବୃନ୍ଦ ଶ୍ରୀଧାରବଦନେ । ୪ ।

—*—

ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟ ।

—o—

ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ କୁଞ୍ଜ ।

———

(ଶ୍ରୀପତି ଶ୍ରୀମନ୍ତ ସମାନରେ)

(ଏକଦିଗରେ ସୁବଳ ସୁଦାମ ପ୍ରଭୃତି ସଖାମାନେ, ଅପରଦିଗରେ ଲଳିତା ବିଶାଖା ବୃନ୍ଦା ପ୍ରଭୃତି ସଖୀମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ)

ରାଗ କାମୋଦୀ—ତାଳ ଅଡ଼ି ।

ସଖୀମାନେ—

ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଶ୍ରୀହରି ବୃନ୍ଦାବନେ କେଳ କଲେ । ବୃନ୍ଦାବନ ଶୋଭା ଲଭୁ, ଭକ୍ତିଭରେ ବନ୍ଦୁଅଛୁ, ଭକ୍ତିଶ୍ରୀଭରନ ଭୂରି ଭଲାକ୍ଷୀ ମାଗିଲେ । ଘୋଷା ।

ଶାରଙ୍ଗଧରପଦଲଦ୍ଧେ । ଶାରଙ୍ଗବଦ୍ଧିନୟନେ । ଶାରଙ୍ଗମୃଗୀଶାବକ ଶାରଙ୍ଗରେ ମାତିଲେ । ୧ । କମଳବେଣୀ କମଳ । କମଳେ କମଳମାଳ । କମଳମୁଖୀ କମଳ କମଳରେ ମାତିଲେ । ୨ । ବହୁ ପରେ ହୃଦ ଘେନ । ବରଷେ ମୃଗଲୋଚନା । ବଦରସ୍ତନ ବନବର ସେବା ଚାହିଁଲେ । ୩ । ଅଶେଷ ଭଙ୍ଗରେ ରସି । ରସାଳ ରସିକା ରସି । ବରଷରେ ଭଙ୍ଗି ରଙ୍ଗେ ଉପଜନ୍ତୁ ଲଭିଲେ । ୪ ।

—:*:o:*:—

ରାଗ ମଲ୍ଲାର—ତାଳ ତ୍ରିପୁଟା ।

ସଖୀମାନେ—

ଶରଦ ସୁଧାମୋଦରେ, ଝୁଲୁଛନ୍ତି ନବକୁଞ୍ଜକାନନେ ଗୋ ।୦।
ଗୁହଁଲେ ମୋହୁଛି ମନ, ଲୋଟୁଛି ଲେଉପତନ,
ଏ ଯଉନେ ଖଞ୍ଜିଛି ବଳାନ ଗୋ । ପଦି ।

ଗହୁଁ ଭୃଙ୍ଗ ଶୋଭନ, ଲତାରେ ଅଚ୍ଛାଦନ, ଘନ ବନ୍ଦନ ପୂନ, ଚନ୍ଦ୍ରଶିର ସୁମନ, ଖଣ୍ଡୁରଞ୍ଜୁ ପବନ, ଲୋଟେଁଛି ଏବୁ ଅଳ, ରେଣୁରଥ, ଜନନ, ବନଭି ବରେ ଘେନ, ତେଜି ଷଡ଼େଷଲ ମନ୍ଦ୍ର ଧ୍ୱନେ ଗୋ ।୧।
ରତ୍ନଦୀପ ଶ୍ରେଣୀ ଶ୍ରେଣୀ ମଣିଗଣ ଜ୍ୟୋତି ଛିଣ
ହଣି ଦିଶେ ତାସର ସମାନେ ଗୋ । ୦ ।

ଘେଟଣ କଇନଚି, ଗନ୍ଧେ ଝୁଲାଉଛନ୍ତି, ଶିବ ଭ୍ରମର ଫଣା ଅଳକେ ଧରନ୍ତି, ଚାମ୍ପ ଚାଲି ଛତ୍ର ଗଣନାହିଁ ଜନ୍ମନ୍ତି, ପ୍ରତିବାଦସମୂହେ ଘେଟଣ ଦହନ୍ତି, ଖଟନ୍ତି ଗନ୍ଧ ଲତାମାନେ ଗୋ । ୨ ।
ଲୋଟ ସଳାଉଳ ପ୍ରଭ ଡଳଳ ବାମିନୀ ଅଙ୍ଗ
ଝଲ ଝଲ ବରଷେ ଜୀବନ ଗୋ । ୦ ।

ନୀଳ ଗଗନ ଘନ୍ଦ୍ର, ଲେଖାଁ ନୃତ୍ୟ କରଇ, ଧାରା ଶୁଭ ଦିବନ୍ତି,

ମଙ୍ଗଳ ଗୀତ ଗାଇ, ଘନଗର୍ଜନ ଜିଣି ଦୁନ୍ଦୁଭିବାଦ୍ୟ ଏହୁ, ଜାଣି,
ତଥି ସଙ୍ଗେ କାଳକଣ୍ଠ କେହି, ଯୁବତି ଏ ଉନ୍ମାଦଗର୍ଜନେ ଗୋ ।୩।

ଯାତ୍ରାଉତ୍ସବରେ ସ୍ନାନ କରନ୍ତୁ ବେଗେ ଗମନ
ଯହିଁ କରେ ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟମୋହନ ଗୋ । ୦ ।

ଭଣନ୍ତି ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ଶୁଣ ନୃପତିବର, କୃଷ୍ଣେ ଦର୍ଶନ କର ହେବା
ଏ ଭବ ପାର, ଶୂନ୍ୟମଧ୍ୟ ସମାନ ଜୋଡ଼େ ଏ ଜଡ଼ ଛର । ମାସ୍ତ
ମୋଦକୁ ଛେଡ଼ି ସେ ପାଦେ ଅର୍ପିଣ କର, ଦେଖ ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ ଗୋପୀ-
ମାନେ ଗୋ । ୪ ।

—:*:—

ପିଲୁ—ଝେମଟା ।

ଦୃଷ୍ଟ—

ସ୍ୱାର୍ଥ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ତୋ ମନସ୍କାମନା ।
ଯାହା ମନରେ କରିଥିଲୁ ଭାବନା । ୦ ।

ତାମ୍ରଫଳ ଛୋଡ଼ିଲ ସ୍ୱାର୍ଥ ହେଲା ଏଥର
ହେତୁ ନନ୍ଦକିଶୋର ସ୍ୱର୍ଗେ ସୁଖୀ କହିଲ
ପ୍ରଥମ ହୋଇ ହର ଦେଇଅଛନ୍ତି ବର
ନଚାଇଥିଲୁ ଦୋଃଶ୍ରୀପ୍ରମଦା । ୧ ।

ଯାହା ଲାଗି ହେଲୁ ଛାଡି ପାରୁଛେ ମନା,
ସେ କଦମ୍ବମୂଳେ ବସି ଛଦେ ତୋ ବନା,
କେଶି ଦିବସ ଯାନ କର ତୋ ଗୁଣ ଗାନ
ନ ବୁଝେ କିଛୁ ଆନ ଅଧର ସୁଧାପାନ
ଏବା ଛୋଡ ଦର୍ଶନ ଅଙ୍ଗେ ପୀତବସନ
ଲଭି ବସିଲ ଘାଟ ଯମୁନା । ୨ ।

ତାମ୍ବୁର କସ୍ତୁରୀ କାନ୍ତୁଣଗମନ,
ବାରିଜାକ୍ଷ ସଙ୍ଗେ ବହୁ କଲା ପଟଣା,

ଯେଣୁ କର୍ମ ଲେଖନ — କେ କରିପାରେ ଆନ
ତୁ ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟବାନ — ନାହିଁ କେ ତୋ ସମାନ
ଯନ୍ତ୍ରେ ଥିଲ କାଞ୍ଚନ — ଅଯତ୍ନେ ଖେଳନ୍ତି ଦାନ
ଦେଇ ପାଇଲୁ ତୁ ନନ୍ଦକନ୍ୟା । ୩ ।
ଘଟେଷେ ଉଦ୍ୟାନନ୍ଦ ବୃଷଭାନୁଦୁହିତା,
ତୁମ୍ଭେ ତାଙ୍କୁ ସଜନି ସେ ତୁମ୍ଭ ତୁଳନା,
ଗଉର ଶ୍ୟାମଅଙ୍ଗ — ଦେଖାନ୍ତୁ ଏକସଙ୍ଗ
ଲାଜ ପାଇ ଅନଙ୍ଗ — ହେଲା ତା ଦର୍ପ ଭଙ୍ଗ
ଭଣେ ମୁରଲିରଙ୍ଗ — ଦାସ ସୁବେଶ ସାରଙ୍ଗ
ସଙ୍ଗେ ରମଣୀ ଭରହରନା । ୪ ।

ସମାପ୍ତ ।

46

National Library,
Calcutta-27.

SP 1/36